

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, **2** ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν· **3** ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμόν ποιησάμενος τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς Μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς,

4 τοσοῦτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. **5** Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων, **Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε;** Καὶ πάλιν, **Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν;** **6** Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· **Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ.** **7** Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· **Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.** **8** Πρὸς δὲ τὸν Υἱόν· **Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ῥάβδος εὐθύτητος ἢ Ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.** **9** Ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν. Διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. **10** Καί· **Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί.** **11** Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, **12** καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλα-

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

Προοίμιον

1 Ἀφοῦ ὁ Θεὸς τοὺς παλαιούς καιροὺς πολλὰς φορές καὶ μετὰ πολλοὺς τρόπους μίλησε στοὺς προγόνους μας διὰ τῶν προφητῶν, **2** τις ἔσχατες αὐτὲς ἡμέρες μίλησε σὲ μᾶς διὰ τοῦ Υἱοῦ. Αὐτὸν κατέστησε κληρονόμον ὅλων. Δι' αὐτοῦ δημιούργησε καὶ τὸν κόσμον. **3** Αὐτὸς εἶναι ἀκτινοβολία τῆς ἔνδοξης μορφῆς του¹ καὶ ἀπαράλλακτη εἰκὼν τῆς οὐσίας του. Καὶ κυβερνᾷ τὰ πάντα μετὰ τὸν παντοδύναμο λόγο του. Καὶ ἀφοῦ ὁ ἴδιος (μετὰ τὴν θυσία του) ἐξάλειψε τὶς ἀμαρτίες μας, κάθησε στὰ δεξιὰ τῆς Μεγαλωσύνης (τοῦ Μεγαλοδυναμίου) στὰ ὑψηλά.

Ὁ Υἱὸς ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τῶν ἀγγέλων

4 Καὶ τόσο ἀνώτερος τῶν ἀγγέλων ἀνεδείχθη (ὡς ἄνθρωπος), ὅσο ἀνώτερη συγκριτικὰ πρὸς αὐτοὺς κληρονόμησε δόξα. **5** Διότι σὲ ποιὸν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἶπε ποτέ, «**Δικὸς μου υἱὸς εἶσαι σύ, ἐγὼ σήμερον σὲ γέννησα** (σὲ ἔφερα στὸν κόσμον ὡς ἄνθρωπο)»; Καὶ πάλιν γιὰ ποιὸν εἶπε, «**Ἐγὼ θὰ εἶμαι πατέρας σου, καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι υἱός μου**»; (Σὲ κανένα καὶ γιὰ κανένα ἄγγελο δὲν εἶπε τόσο τιμητικὰ λόγια). **6** Καὶ γιὰ τότε, πού θὰ εἰσαγάγῃ πάλιν τὸν ἐκλεκτὸν Υἱὸν εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· **Καὶ νὰ τὸν προσκυνήσουν ὅλοι οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.** **7** Καὶ γιὰ μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· **Κάνει τοὺς ἀγγέλους τοὺς σάν τοὺς ἀνέμους (ταχεῖς), καὶ τοὺς ὑπηρέτες τοὺς σάν πύρινη φλόγα (φλογεροὺς καὶ δραστικούς).** **8** Γιὰ δὲ τὸν Υἱὸν λέγει· **Ὁ θρόνος σου, ὦ Θεέ, εἶναι αἰώνιος. Ἡ βασιλική σου Ῥάβδος εἶναι Ῥάβδος εὐθύτητος.** **9** Ἀγαπᾷς τὸ καλὸ καὶ μισεῖς τὸ κακό. Γι' αὐτό, ὦ Θεέ, (ὡς ἄνθρωπο) σὲ ἔχρισε ὁ Θεός σου μετὰ ἔλαιον ἀγαλλιάσεως κατὰ τρόπο ἀνώτερον ἀπὸ τοὺς δικούς σου (τοὺς χριστιανούς², οἱ ὅποιοι ἐπίσης χρίονται μετὰ Πνεῦμα Ἅγιο, ἀλλὰ σὲ μικρότερο βαθμό). **10** Ἐπίσης γιὰ τὸν Υἱὸν λέγει· **Σὺ, Κύριε, στίς ἀρχὰς δημιούργησες τὴν γῆν, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἶναι οἱ οὐρανοί.** **11** Αὐτοὶ θὰ καταστραφοῦν, ἐνῶ σὺ παραμένεις. **Ναί, ὅλοι θὰ παλιώσουν σάν ἔνδυμα, 12** καὶ σάν ρούχο πού φορεῖ κανεὶς θὰ τοὺς τυλίξῃς καὶ θ' ἀλλαχθοῦν. Σὺ ὅμως εἶσαι πάντοτε ὁ αὐτός (ἀναλλοίωτος, ἀμε-

1. Ἡ φύσεώς του

2. Ἡ, τοὺς βασιλεῖς, ἀρχιερεῖς καὶ μερικοὺς προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού χρίονταν μετὰ εἰδικὸν ἔλαιον, ἐνῶ σὺ χρίσθηκες μετὰ ζωντανὸν ἔλαιον, μετὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα

γήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.
13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἶρηκέ ποτε, **Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;**
14 Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μή ποτε παραρρυῶμεν. **2** Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, **3** πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; Ἦτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, **4** συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι καὶ ποικίλαις δυνάμεσι καὶ Πνεύματος Ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν, **6** διεμαρτύρατο δὲ πού τις λέγων· **Τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμηθήσκη αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν;** **7** Ἠλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν. **8** Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. Νῦν δὲ οὐπω ὀρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. **9** Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσῃται θανάτου. **10** Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι.

τάβλητος), καὶ τὰ ἔτη σου δὲν θὰ τελειώσουν (εἶσαι αἰώνιος). **13** Σὲ ποιὸν ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἶπε ποτέ, «**Κάθησε στὰ δεξιὰ μου, ἕως ὅτου καταστήσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν σου**»; (Σὲ κανένα). **14** Δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἄγγελοι ὑπηρετικὰ πνεύματα, πού ἀποστέλλονται γιὰ νὰ διακονοῦν ἐκείνους, πού μέλλουν νὰ κληρονομήσουν σωτηρία;

Ἄλλοίμονο ἂν παραμελήσωμε τόσο μεγάλη σωτηρία!

2 Γι' αὐτὸ ἐμεῖς πρέπει περισσότερο νὰ προσέχωμε στὰ λόγια πού κηρύχθηκαν, γιὰ νὰ μὴν ἐκπέσωμε ἀπὸ τὴ σωτηρία. **2** Διότι, ἂν ὁ λόγος, πού ἐλέχθη δι' ἀγγέλων, βεβαιώθηκε ὡς ἀληθινός, καὶ (κατόπιν τούτου) κάθε παράβασις καὶ παρακοή τιμωρήθηκε δικαίως, **3** πῶς ἐμεῖς θὰ διαφύγωμε τὴν τιμωρία, ἐὰν δεῖξωμε ἀμέλεια γιὰ τόσο μεγάλη σωτηρία; Σωτηρία, ἢ ὁποῖα ἄρχισε νὰ κηρύττεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, καὶ βεβαιώθηκε σὲ μᾶς ἀπὸ τοὺς αὐτηκόους μάρτυρες (τοὺς ἀποστόλους), **4** ὁ δὲ Θεὸς συνεπιβεβαιώνει καὶ μὲ σημεῖα καὶ μὲ καταπληκτικὰ θαύματα καὶ μὲ διάφορες θαυματουργίες καὶ μὲ χαρίσματα, πού τὸ Ἅγιο Πνεῦμα διαμοιράζει κατὰ τὴ θέλησί του.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας καθιερώνεται μὲ παθήματα καὶ ὑψώνεται

5 Τὸν κόσμον δέ, ὁ ὁποῖος ἐμελλε νὰ ἔλθῃ καὶ γιὰ τὸν ὁποῖον ὁμιλοῦμε, (ὁ Θεὸς) δὲν ὑπέταξε σ' ἀγγέλους (ἀλλὰ σ' ἄνθρωπο). **6** Γι' αὐτὸ κάποιος κάπου διαβεβαίωσε λέγοντας: **Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὥστε νὰ τὸν σκέπτεσαι, ἢ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ τὸν φροντίζης;** **7** Τὸν ἔκανες λίγο κατώτερο ἀπ' τοὺς ἀγγέλους, τὸν στεφάνωσες μὲ δόξα καὶ τιμῇ. **8** Ὑπέταξες τὰ πάντα κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του. Ἄλλ' ἀφοῦ ὑπέταξε σ' αὐτόν τὰ πάντα, τίποτε δὲν ἄφησε ἀνυπότακτο σ' αὐτόν. Ἐν τούτοις τώρα δὲν βλέπουμε ἀκόμη νὰ ἔχουν ὑποταχθῆ σ' αὐτόν τὰ πάντα. **9** Ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε γίνῃ λίγο κατώτερος ἀπ' τοὺς ἀγγέλους λόγω τοῦ παθήματος τοῦ θανάτου, τώρα βλέπουμε στεφανωμένο μὲ δόξα καὶ τιμῇ, διότι λόγω τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ γεύθηκε θάνατο γιὰ κάθε ἄνθρωπο. **10** Διότι σ' αὐτόν (τὸ Θεό), ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποῖου δημιουργήθηκαν τὰ πάντα, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκαν τὰ πάντα, ἔπρεπε ἐκεῖνον, πού θὰ ὠδηγοῦσε πολλοὺς υἱοὺς σὲ δόξα, τὸν ἀρχηγὸ τῆς σωτηρίας τους, νὰ καθιερώσῃ μὲ παθήματα.

1. Ἦ, τὸν αἴτιο

Γιατί ὁ Ἰησοῦς παρουσιάζεται ὡς κατώτερος τοῦ Θεοῦ

11 Ὁ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες. Δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, 12 λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. 13 Καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι πεποισθὸς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν· Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός.

14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν Διάβολον, 15 καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.

16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται. 17 Ὅθεν ὄφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ. 18 Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς Ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, **2** πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωυσῆς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. **3** Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωυσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ

11 Καὶ ἐκεῖνος δέ, ὁ ὁποῖος ἀγιάζει (ὁ Χριστός), καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀγιάζονται, ὅλοι προέρχονται ἀπὸ τὸν αὐτὸν πατέρα (τὸν Ἀδάμ). Γι' αὐτὸ τὸ λόγο (διότι δηλαδὴ καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι τέκνο τοῦ Ἀδάμ, ἄνθρωπος) δὲν ἐντρέπεται νὰ τοὺς ὀνομάξῃ ἀδελφοὺς, **12** λέγοντας: **Θὰ διακηρύξω τὸ ὄνομά σου στοὺς ἀδελφοὺς μου, ἐν μέσῳ συνάξεως θὰ σὲ ὑμνήσω.** **13** Καὶ πάλι (δὲν ἐντρέπεται νὰ παρουσιάζεται ὡς κατώτερος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λέγῃ): **Ἐγὼ θὰ στηρίξω τὴν πεποίθησί μου σ' αὐτόν (στὸ Θεό).** Καὶ πάλι: **Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ, ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ Θεός.**

Γιατί ὁ Υἱὸς ἔγινε ἄνθρωπος

14 Ἐπειδὴ δὲ τὰ παιδιὰ μετέχουν σαρκὸς καὶ αἵματος (ἔχουν δηλαδὴ σῶμα), γι' αὐτὸ καὶ αὐτὸς μετέσχε τῶν αὐτῶν (προσέλαβε σάρκα καὶ αἷμα, σῶμα), ὥστε (νὰ δύναται νὰ ὑποστῇ θάνατο καὶ) μὲ τὸ θάνατο νὰ καταργήσῃ ἐκεῖνον, ποὺ ἔχει τὴ δύναμι τοῦ θανάτου (τὴ δύναμι νὰ θανατῶνῃ λόγῳ τῆς ἀμαρτίας), δηλαδὴ τὸ Διάβολο, **15** καὶ ἔτσι νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτούς, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τοῦ φόβου τοῦ θανάτου (αἰσθήματος δουλικοῦ) ἦταν δοῦλοι σ' ὅλη τὴ ζωὴ τους.

16 Ἐπίσης, ὅπως εἶναι γνωστό (ἀπὸ τὸν προφητικὸ λόγον), δὲν ἐκλέγει ἀγγέλους (γιὰ τὴ σωτηρία μας), ἀλλ' ἐκλέγει ἀπόγονο τοῦ Ἀβραάμ (ἄνθρωπο δηλαδὴ). **17** Γι' αὐτὸ (γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ δηλαδὴ ἡ προφητεία) ἔπρεπε σὲ ὅλα νὰ γίνῃ ὅμοιος μὲ τοὺς ἀδελφοὺς (ὅπως προφητικῶς μᾶς ὠνόμασε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη), γιὰ νὰ γίνῃ σπλαγχνικὸς καὶ φιλόανθρωπος ἀρχιερεὺς στὰ καθήκοντα πρὸς τὸ Θεό, γιὰ νὰ ἐξιλεῶνῃ τίς ἀμαρτίες τοῦ λαοῦ. **18** Ἐξ αἰτίας δηλαδὴ τοῦ πάθους, ποὺ ὑπέστη ὁ ἴδιος περνώντας ἀπὸ δοκιμασία, δύναται νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς ποὺ δοκιμάζονται.

Ὁ Χριστὸς ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τοῦ Μωυσῆ

3 Γι' αὐτό, ἀδελφοὶ ἀφιερωμένοι στὸ Θεό, μέτοχοι σὲ κλῆσι γιὰ τὰ ἐπουράνια, σκεφθῆτε καλὰ ποιὸς εἶναι ὁ ἀπόστολος καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τῆς Πίστεώς μας Ἰησοῦς Χριστός. **2** Ὑπῆρξε πιστὸς σ' αὐτόν ποὺ τὸν ἀνέδειξε (ἀπόστολο καὶ ἀρχιερέα), ὅπως καὶ ὁ Μωυσῆς σ' ὅλο τὸν οἶκον του (τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ). **3** Ἀλλ' αὐτὸς ἀξιώθηκε νὰ λάβῃ δόξα μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ Μωυσῆ, ὅπως ἔχει μεγαλύτερη τιμὴ (ἀξία) ἀπὸ τὸν

οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. **4** Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός. **5** Καὶ Μωυσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, **6** Χριστὸς δὲ ὡς Υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἰκὸς ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.

7 Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, **8** μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, **9** οὗ ἐπίερασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. **10** Διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπον· Ἄει πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. **11** Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

12 Βλέπετε, ἀδελφοί, μὴ ποτε ἔσται ἐν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος. **13** Ἄλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτη τῆς ἀμαρτίας. **14** Μέτοχοι γὰρ γεγονάμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.

15 Ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, **16** τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; Ἄλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωυσέως; **17** Τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἀμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ; **18** Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; **19** Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

οἴκο ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν κατασκεύασε. **4** Κάθε δὲ οἶκος κατασκευάζεται ἀπὸ κάποιου. Ἐκεῖνος δέ, πού κατασκεύασε τὰ πάντα, εἶναι Θεός (Ὁ Χριστὸς εἶναι κατασκευαστὴς τοῦ μεγάλου οἴκου, Θεός, ἐνῶ ὁ Μωυσῆς εἶναι μέρος αὐτοῦ τοῦ οἴκου, ἄνθρωπος). **5** Ἐπίσης, ὁ μὲν Μωυσῆς ὑπῆρξε πιστὸς σ' ὅλο τὸν οἶκο του ὡς ὑπηρέτης, πού ὠρίσθηκε γιὰ νὰ μεταδώσῃ ὅσα θὰ ἔλεγε ὁ Θεός, **6** ἐνῶ ὁ Χριστὸς ὑπῆρξε πιστὸς ὡς Υἱὸς στὸν οἶκο του (Ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ εἶναι καὶ οἶκος τοῦ Υἱοῦ). Αὐτοῦ οἴκος εἴμεθα ἡμεῖς, ἐὰν βεβαίως κρατήσωμε μέχρι τέλους ἀκλόνητη τὴ βεβαιότητα καὶ τὴν πεποίθησι γι' αὐτὸ πού ἐλπίζουμε.

Ἡ διαγωγή τῶν Ἰσραηλιτῶν στὴν ἔρημο παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴν

7 Γι' αὐτό, ὅπως λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, Σήμερα, ὅταν ἀκούσετε τὴ φωνή του, **8** νὰ μὴ σκληρύνετε τὶς καρδιές σας ὅπως κατὰ τὴν ἀνταρσία, κατὰ τὸ χρόνο τῆς προκλήσεως στὴν ἔρημο, **9** ὅπου μὲ προκάλεσαν οἱ πατέρες σας, μὲ ἔθεσαν σὲ δοκιμασία, καὶ εἶδαν τὰ ἔργα μου ἐπὶ σαράντα ἔτη. **10** Γι' αὐτὸ ὠργίσθηκα κατὰ τῆς γενεᾶς ἐκείνης καὶ εἶπα: Πάντοτε ἐκτρέπονται ἀπὸ τὸ δρόμο μὲ τὴ θέλησί τους· ναί, αὐτοὶ δὲν ἀγάπησαν τὸ δρόμο μου. **11** Γι' αὐτὸ στὴν ὀργή μου ὠρκίστηκα: Δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο μου τῆς ἀναπαύσεως.

12 Προσέχετε, ἀδελφοί, νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἀπὸ τὸ ζωντανὸ Θεὸ (τὸν ἀληθινὸ Θεὸ) καὶ διαφθαρεῖ ἡ καρδιά του καὶ γίνῃ ἄπιστη. **13** Ἄλλὰ κάθε ἡμέρα νὰ ἐνισχύῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, μέχρις ὅτου λέγεται τὸ σήμερον, γιὰ νὰ μὴ σκληρυνθῇ κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἐξαπατῶμενος ἀπὸ τὴν ἀμαρτία. **14** Διότι ἄνθρωποι τοῦ Χριστοῦ ἔχουμε γίνῃ στὴν πραγματικότητα, ἐὰν τὴν ἀρχικὴ πίστι κρατήσωμε μέχρι τέλος ἀκλόνητη.

15 Ὅταν λέγεται, Σήμερα, ὅταν ἀκούσετε τὴ φωνή του, νὰ μὴ σκληρύνετε τὶς καρδιές σας ὅπως κατὰ τὴν ἀνταρσία, **16** ποῖοι, ἐννοεῖται, ἄκουσαν, καὶ ὅμως ἔκαναν ἀνταρσία; Ὅχι ὅλοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ὁ Μωυσῆς ἔβγαλε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο; **17** Καὶ ἐναντίον ποίων ὠργίσθη ἐπὶ σαράντα ἔτη; Ὅχι ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀμάρτησαν, καὶ τῶν ὁποίων τὰ σώματα ἔπεσαν νεκρὰ στὴν ἔρημο; **18** Καὶ γιὰ ποίους ὠρκίσθηκε, ὅτι δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο τοῦ τῆς ἀναπαύσεως, παρὰ γιὰ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔδειξαν ἀπιστία; **19** Καὶ βλέπουμε, ὅτι πράγματι δὲν μπόρεσαν νὰ εἰσέλθουν λόγω τῆς ἀπιστίας.

4 Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε, καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῆ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκεῖναι. **2** Καὶ γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κάκεῖνοι. Ἄλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. **3** **Εἰσερχόμεθα** γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν· Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. **4** Εἶρηκε γὰρ πού περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω· **Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.** **5** Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· **Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.**

6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπειθείαν, **7** πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, **Σήμερον**, ἐν Δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς εἶρηται· **Σήμερον** ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. **8** Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. **9** Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. **10** Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός. **11** Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας.

12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ δεικνύμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἄρμων τε καὶ μυελῶν, καὶ κρι-

στὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως εἰσέρχονται οἱ πιστοὶ καὶ ἀγωνισταί

4 Ἄς φοβηθῶμε λοιπὸν, μήπως, ἀφοῦ ἀπομένει ὑπόσχεσις νὰ εἰσέλθωμε στὸν τόπο τοῦ τῆς ἀναπαύσεως (τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως, τοῦ παραδείσου), φανῆ κάποιος ἀπὸ σᾶς, ὅτι ἔχει ὑστερήσει (ὅτι δὲν ἔχει πληρώσει τοὺς ὅρους γιὰ νὰ εἰσέλθῃ). **2** Διότι καὶ ἡμεῖς ἔχομε ἀκούσει τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι (οἱ Ἰσραηλῖτες). Ἄλλ' ὁ λόγος, ποὺ ἀκούσθηκε, δὲν ὠφέλησε ἐκείνους, διότι δὲν ἦταν ἐνωμένοι μετὰ τὴν πίστιν σ' ἐκείνους ποὺ τὸν ἄκουσαν. **3** **Εἰσερχόμεθα** βεβαίως στὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως ὅσοι πιστεύσαμε, συμφώνως πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶπε (γιὰ τοὺς ἀπιστήσαντες): **Γι' αὐτὸ ὠρκίσθηκα στὴν ὀργή μου: Δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο μου τῆς ἀναπαύσεως.** Καίτοι τὰ ἔργα ἦταν συντελεσμένα ἀπὸ τὸ χρόνο τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου (ἄρα καὶ τὸ ἔργο τῆς ἀναπαύσεως, ὁ παράδεισος). **4** Διότι γιὰ τὴν ἐβδόμη ἡμέρα εἶπε κάποιος τὸ ἐξῆς: **Καὶ ἀναπαύθηκε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα τὴν ἐβδόμη ἀπὸ ὅλα τὰ ἔργα του.** **5** Ἐπίσης γι' αὐτὸ (γιὰ τὴν ἀνάπαυσιν δηλαδὴ) εἶπε πάλι: **Δὲν θὰ εἰσέλθουν στὸν τόπο μου τῆς ἀναπαύσεως.**

6 Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀπομένει νὰ εἰσέλθουν μερικοὶ σ' αὐτόν, ἐκεῖνοι δέ, ποὺ ἄκουσαν πρωτύτερα τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα, δὲν εἰσῆλθαν λόγῳ ἀπιστίας, **7** πάλι ὀρίζει κάποιος καιρὸς, ὅταν διὰ τοῦ Δαβὶδ λέγῃ, **Σήμερα**, μετὰ ἀπὸ πολὺ χρόνον, σύμφωνα μετὰ τὸ λεχθέν, **Σήμερα**, ὅταν ἀκούσετε τῆς φωνῆς του, νὰ μὴ σκληρύνετε τὶς καρδιὰς σας. **8** Ἐὰν βεβαίως ὁ Ἰησοῦς (τοῦ Ναυῆ) τοὺς ὠδηγοῦσε στὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως, δὲν θὰ μιλοῦσε (τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον) γιὰ ἄλλον ἔπειτα καιρὸς. **9** Ἄρα ἀπομένει γιὰ τὸ λαὸν τοῦ Θεοῦ ἀνάπαυσιν Σαββάτου (αἰωνίου Σαββάτου). **10** Διότι, ὅποιος εἰσέρχεται στὸν τόπο τοῦ τῆς ἀναπαύσεως (στὸν παράδεισον τοῦ Θεοῦ), ἀναπαύεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ ἔργα του, ὅπως ἀναπαύθηκε ἀπὸ τὰ δικά του ὁ Θεός (κατὰ τὸ Σάββατον). **11** Ἄς ἀγωνισθῶμε λοιπὸν νὰ εἰσέλθωμε σ' ἐκεῖνο τὸν τόπο τῆς ἀναπαύσεως, γιὰ νὰ μὴν ἐκπέσῃ κανεὶς ἐξ αἰτίας τοῦ αὐτοῦ παραδείγματος ἀπιστίας.

Ὁ Χριστὸς ὁ ζωντανός, δραστηκὸς καὶ παντογνώστης Λόγος τοῦ Θεοῦ

12 - 13 Ὁ Λόγος μάλιστα τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο ἡμεῖς θὰ δώσωμε λόγο, εἶναι ζωντανός καὶ δραστηκὸς καὶ κοπτερώτερος περισσότερο ἀπὸ κάθε δίκωπο μαχαίρι, καὶ φθάνει μέχρι τὸ χωρισμὸν ψυχῆς καὶ πνεύματος, ὁστῶν καὶ μυελῶν, καὶ κρίνει σχέψεις καὶ προθέσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου, καὶ δὲν ὑπάρχει κτίσμα ἀόρατον σ' αὐτόν, ἀλλ'

τικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας, **13** καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἐχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς Ὁμολογίας. **15** Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. **16** Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.

5 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, **2** μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν. **3** Καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν.

4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἁαρών. **5** Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· **Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.** **6** Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· **Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.**

ὅλα εἶναι γυμνὰ καὶ φανερὰ στοὺς ὀφθαλμοὺς του (Ἀπὸ τὸν ἀπρόσωπο λόγο τοῦ Θεοῦ ὁ ἀπόστολος ἀνάγεται στὸν προσωπικὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀπὸ τὸν ἐπίγειο τόπο τῆς ἀναπαύσεως ἀνάγεται στὸν ἐπουράνιο τόπο τῆς ἀναπαύσεως).

Ὁ Χριστὸς ὁ μέγας καὶ συμπαθῶν ἀρχιερεὺς

14 Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχομε μέγalon ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος διέσχισε καὶ ὑπερέβη τοὺς οὐρανοὺς, τὸν Ἰησοῦ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ἃς κρατοῦμε στερεὰ τὴν Πίστι. **15** Δὲν ἔχομε δὲ ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ δείξῃ συμπάθεια στὶς ἀδυναμίες μας, ἀλλ' ὁ ὁποῖος ἔχει δοκιμασθῆ σὲ ὅλα ὁμοίως μὲ ἑμᾶς, χωρὶς ὅμως ἁμαρτία. **16** Ἄς πλησιάζωμε λοιπὸν μὲ θάρρος στὸ θρόνο τῆς δόξης (στὸν ἔνδοξο θρόνο), γιὰ νὰ λάβωμε ἔλεος καὶ ἐπιτύχωμε χάρι γιὰ νὰ βοηθηθοῦμε στὸν καιρὸ τῆς ἀνάγκης.

Οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

5 Κάθε δὲ ἀρχιερεὺς, ποὺ προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπους, χάριν τῶν ἀνθρώπων γίνεται ἀρχιερεὺς στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίες γιὰ τὶς ἁμαρτίες. **2** Καὶ δύναται νὰ συμπαθῇ ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι ἁμαρτάνουν καὶ ἐκτρέπονται, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς περιβάλλεται ἀπὸ ἀδυναμία. **3** Καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ὀφείλει, ὅπως γιὰ τὸ λάο, ἔτσι καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό του νὰ προσφέρῃ θυσία γιὰ τὶς ἁμαρτίες.

Ὁχι αὐτόκλητος, ἀλλὰ θεόκλητος ἀρχιερεὺς

4 Καὶ κανεὶς δὲν λαμβάνει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀξίωμα, ἀλλ' ὅταν καλῆται ἀπὸ τὸ Θεό, ὅπως καὶ ὁ Ἁαρών. **5** Ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς δὲν τίμησε ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό του μὲ τὸ νὰ γίνῃ ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ τὸν τίμησε ἐκεῖνος (ὁ Θεός), ποὺ εἶπε σ' αὐτόν: **Δικὸς μου υἱὸς εἶσαι σύ, ἐγὼ σήμερον σὲ γέννησα** (σὲ ἔφερα στὴν ὑπαρξὶ ὡς ἄνθρωπο). **6** Ἐπίσης σὲ ἄλλο μέρος λέγει: **Σὺ εἶσαι ἱερεὺς αἰώνιος κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ.**

Καίτοι Υἱός, ἄσκησε ὑπακοή με παθήματα καὶ καθιερώθηκε ὡς ἀρχιερεὺς

7 Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 8 καίπερ ὢν Υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν, 9 καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, 10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

11 Περὶ οὗ πολλὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμηνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθοὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. 12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ. Καὶ γεγόνατε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. 13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γὰρ ἐστὶ. 14 Τελείων δέ ἐστὶν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

6 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, 2 βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν καὶ κρίματος αἰωνίου. 3 Καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπη ὁ Θεός.

7 Αὐτὸς (ὁ Χριστὸς) κατὰ τὶς ἡμέρες τῆς φυσικῆς ζωῆς του με ἰσχυρὴ κραυγὴ καὶ δάκρυα ἀπηύθυνε δεήσεις καὶ παρακλήσεις πρὸς ἐκεῖνον, ποὺ εἶχε τὴ δύναμι νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὸ θάνατο (με τὴν ἀνάστασι), καὶ λόγῳ τῆς εὐλαβείας του εἰσακούσθηκε. 8 Καίτοι δὲ ἦταν Υἱός (ἄρα Θεός, καὶ συνεπῶς δὲν ὄφειλε ὑπακοή), ἄσκησε με ὅσα ἔπαθε ὑπακοή. 9 Καί, ἀφοῦ ἔτσι καθιερώθηκε, ἔγινε γιὰ ὅλους ἐκείνους, ποὺ ὑπακούουν σ' αὐτόν, αἴτιος σωτηρίας αἰωνίας, 10 ὀνομασθεὶς ἀπὸ τὸ Θεὸ ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ.

Ἐλεγχος τῆς πνευματικῆς νωθρότητος καὶ ἀνωριμότητος

11 Γι' αὐτὸν (τὸν Μελχισεδέκ ὡς τύπο τοῦ ἀρχιερέως Χριστοῦ) ἔχουμε πολλὰ νὰ εἰποῦμε, ἀλλὰ καὶ δυσνόητα γιὰ νὰ σᾶς τὰ μεταδώσωμε, ἐπειδὴ ἔχετε γίνεи βραδεῖς καὶ δύσκολοι στὸ νὰ ἀκούετε με τὰ αὐτιὰ τῆς ψυχῆς καὶ νὰ καταλαβαίνετε. 12 Καὶ γι' αὐτό, ἐνῶ ἔπειτα ἀπὸ τόσο χρόνο ἔπρεπε νὰ εἴσθε διδάσκαλοι, πάλιν ἔχετε ἀνάγκη νὰ σᾶς διδάσκῃ κανεὶς τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἐτσι ἔχετε καταντήσει νὰ ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ γάλα καὶ ὄχι ἀπὸ στερεὰ τροφή. 13 Καθένας δέ, ποὺ τρέφεται με γάλα, εἶναι ἀνίκανος γιὰ λόγο τελειότητος, ἀφοῦ εἶναι νήπιος. 14 Ἡ δὲ στερεὰ τροφή εἶναι γιὰ τοὺς ὠρίμους, οἱ ὅποιοι λόγῳ συνεχοῦς χρήσεως ἔχουν ἐξασκήσει τὰ αἰσθητήρια, γιὰ νὰ καταλαβαίνουν καὶ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ.

Προτροπὴ πρὸς τελειότητα

6 Γι' αὐτὸ ἄς ἀφήσωμε τὴ στοιχειώδη χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ἄς προχωροῦμε πρὸς τὴν τελειότητα (τὴ βαθύτερη καὶ ὑψηλότερη χριστιανικὴ διδασκαλία). Ἄς μὴ θέτωμε πάλι θεμέλιο ἀρχίζοντας ἀπὸ μετάνοια γιὰ νεκρὰ ἔργα (ἁμαρτωλὰ ἔργα ποὺ νεκρώνουν), καὶ πίστι στὸ Θεό, 2 διδασκαλία γιὰ βαπτίσματα, καὶ ἐπίθεσι χειρῶν (πρὸς μετάδοσι τῆς θείας χάριτος), καὶ ἀνάστασι νεκρῶν, καὶ αἰώνια κρίσι. 3 Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ κάνωμε, ἐὰν ἐπιτρέπη ὁ Θεός.

Ὁ φοβερός κίνδυνος τῆς ἐκπτώσεως καὶ ἀπωλείας

4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας γευσασμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γεννηθέντας Πνεύματος Ἁγίου 5 καὶ καλὸν γευσασμένους Θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, 6 καὶ παραπεσόντας πάλιν ἀνακαινίζει εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. 7 Γῆ γὰρ ἡ πιουσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμενον ὑετὸν καὶ τίκτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνους δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. 8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρως ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

9 Πεπέισμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν. 10 Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες.

11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, 12 ἵνα μὴ νωθοὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ὥμοσε καθ' ἑαυτοῦ 14 λέγων· Ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. 15 Καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. 16 Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος. 17 Ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδείξει τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὄρκῳ, 18 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν

4 εἶναι δὲ ἀδύνατο ἐκείνους, ποὺ μιὰ φορὰ βαπτίσθηκαν, καὶ γεύθηκαν τὴν δωρεὰν τὴν ἐπουράνια, καὶ ἔγιναν μέτοχοι Πνεύματος Ἁγίου, 5 καὶ ἀπήλαυσαν τὸν ὠραῖο λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ θαύματα τοῦ νέου κόσμου ποὺ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ (διὰ τοῦ Μεσσίου), 6 καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ ἐξέπεσαν, εἶναι ἀδύνατο (μετὰ τὴν ἀνακαινίσι διὰ τοῦ βαπτίσματος) νὰ τοὺς ἀνακαινίση κανεὶς πάλι διὰ μετανοίας, ἀνθρώπους ποὺ ξανασταυρώνουν ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτοὺς καὶ διαπομπεύουν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. 7 Ἡ γῆ βεβαίως, ἡ ὁποία ἔπαιε τὴν βροχὴν, ποὺ πολλὰς φορές πέφτει σ' αὐτὴν, καὶ γεννᾷ φυτὰ χρήσιμα γι' αὐτοὺς, γιὰ τοὺς ὁποίους καὶ καλλιεργεῖται, λαμβάνει εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεό. 8 Ἄλλ' ὅταν βγάξῃ ἀγκάθια καὶ τριβόλια, εἶναι ἄχρηστη καὶ τὴν πλησιάζει ἡ κατάρως. Τὸ τέλος τῆς εἶναι νὰ καῖ.

9 Ἄλλὰ γιὰ σᾶς, ἀγαπητοί, ἂν καὶ ὁμιλοῦμε ἔτσι, φρονοῦμε τὰ ἀνώτερα καὶ τὰ σωτήρια. 10 Διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἄδικος, ὥστε νὰ λησμονήσῃ τὸ ἔργο σας καὶ τὸν κόπο ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποία δεῖξατε γιὰ τ' ὄνομά του μὲ τίς ὑπηρεσίες ποὺ προσφέρατε καὶ ποὺ προσφέρετε στοὺς ἁγίους (στοὺς πιστοὺς).

11 Ἄλλ' ἐπιθυμοῦμε ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς νὰ δείχνῃ μέχρι τέλος τὸν ἴδιο ζῆλο πρὸς ἐκπλήρωσι τῆς ἐλπίδος (στὰ μέλλοντα ἀγαθὰ), 12 γιὰ νὰ μὴ φανῆτε ράθυμοι, ἀλλὰ ν' ἀναδειχῆτε μιμηταὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν πίστι καὶ τὴν ὑπομονὴ κληρονομοῦν ὅσα ὑποσχέθηκε ὁ Θεός.

Ἀμετάκλητη ἡ ἀπόφασι τοῦ Θεοῦ γιὰ ὅσα ὑποσχέθηκε

13 Ὄταν, ὡς γνωστόν, ὁ Θεὸς ἔδωκε ὑπόσχεσι στὸν Ἀβραάμ, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ ὀρκισθῆ σὲ κανένα ἀνώτερο (ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἀνώτερος ἀπ' τὸ Θεό), ὀρκίσθηκε στὸν ἑαυτό του 14 λέγοντας: Ἐξάπαντος θὰ σ' εὐλογήσω μὲ τὸ παραπάνω, καὶ θὰ σὲ πληθύνω μὲ τὸ παραπάνω (θὰ σοῦ δώσω πάρα πολλοὺς ἀπογόνους). 15 Κατόπιν δὲ τούτου, ἀφοῦ περίμενε μὲ ὑπομονή, ἐπέτυχε αὐτό, ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός. 16 Οἱ ἄνθρωποι βεβαίως ὀρκίζονται στὸν ἀνώτερό τους, καὶ ὁ ὄρκος μὲ τὴν παρεχομένη βεβαίωσι θέτει τέλος σὲ κάθε ἀντιλογία τους. 17 Γι' αὐτὸ ὁ Θεός, θέλοντας περισσότερο νὰ δείξῃ στοὺς κληρονόμους τοῦ ἀγαθοῦ ποὺ ὑποσχέθηκε τὸ ἀμετάκλητο τῆς ἀποφάσεώς του, ἐγγυήθηκε μὲ ὄρκο, 18 ὥστε μὲ δύο πράγματα ἀπαράβαρα (τὴν ὑπόσχεσι καὶ τὸν ὄρκο), στὰ ὁποῖα δηλαδὴ εἶναι ἀδύνατο νὰ ψευσθῆ ὁ Θεός, νὰ ἔχω-

παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· **19** ἦν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην **εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος**, **20** ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, **κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.**

7 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραάμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, **2** ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὁ ἐστὶ βασιλεὺς εἰρήνης, **3** ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.

4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. **5** Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευῖ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν, καί-

με ἰσχυρὴ ἐνθάρρυνσι ἐμεῖς, οἱ ὅποιοι ἀναζητήσαμε καταφύγιον, γὰρ νὰ κρατήσωμε τὴν ἐλπίδα στὸ προκειμένο ἀγαθόν. **19** Αὐτὴ τὴν ἐλπίδα ἔχομε σὰν ἄγκυρα τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ καὶ σταθερῆ, πὺρ εἰσέρχεται στὰ ἐνδότερα πίσω ἀπὸ τὸ καταπέτασμα (στὰ ἅγια τῶν ἁγίων, στὸν οὐρανὸ δηλαδή, πὺρ συμβολίζεται ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦ ναοῦ). **20** Ἐκεῖ ὡς πρόδρομος γιὰ μᾶς (γιὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ δρόμον νὰ ἀκολουθήσωμε) εἰσῆλθε ὁ Ἰησοῦς, ἔχοντας ἀναδειχθῆ αἰώνιος ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν τύπον τοῦ Μελχισεδέκ.

Ὁ Μελχισεδέκ πολλαπλῶς τύπος τοῦ Χριστοῦ

7 Διότι αὐτὸς ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς τῆς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ ὅποιος συνάντησε τὸν Ἀβραάμ ὅταν ἐπέστρεφε ἀπὸ τῆ συντριπτικῆς ἧττα τῶν βασιλέων καὶ τὸν εὐλόγησε, **2** καὶ στὸν ὅποιον ὁ Ἀβραάμ ἔδωσε τὸ ἕνα δέκατον ἀπ' ὅλα τὰ λάφυρα, πρῶτα μὲν κατὰ τὴν ἐρμηνεία τοῦ ὀνόματός του «βασιλεὺς δικαιοσύνης», ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, πὺρ σημαίνει «βασιλεὺς εἰρήνης», **3** (φαινομενικῶς) χωρὶς πατέρα, χωρὶς μητέρα, χωρὶς γενεαλογία, χωρὶς νὰ ἔχη οὔτε ἀρχὴ ἡμερῶν οὔτε τέλος ζωῆς (διότι σκοπίμως ἡ Γραφὴ ἀποσιωπᾷ τὴν καταγωγὴν καὶ τὸ χρόνο τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου του), ὁμοιάζοντας ἔτσι μὲ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ (φαινομενικῶς λόγῳ τῆς ἀποσιωπήσεως τοῦ τέλους του) παραμένει ἱερεὺς αἰώνιος (Ὅσα γιὰ τὸν Μελχισεδέκ ὡς τύπον τοῦ Χριστοῦ ἰσχύουν φαινομενικῶς, συμβολικῶς, καὶ σὲ μικρὸ βαθμὸν, γιὰ τὸ Χριστὸ ὡς ἀντίτυπον ἰσχύουν πραγματικῶς καὶ σὲ ἀπόλυτον βαθμὸν. Πραγματικῶς ὁ Χριστὸς εἶναι χωρὶς πατέρα ὡς ἄνθρωπος, καὶ χωρὶς μητέρα, γενεαλογία, ἀρχὴ καὶ τέλος ὡς Θεός. Ἐπίσης σὲ ἀπόλυτον βαθμὸν εἶναι «βασιλεὺς δικαιοσύνης» καὶ «βασιλεὺς εἰρήνης», καὶ μὲ μοναδικὴν ἔννοιαν εἶναι ἱερεὺς, ἱερεὺς αἰώνιος).

Ὁ Μελχισεδέκ ἀνώτερος τοῦ Ἀβραάμ

4 Ἀναλογισθῆτε δέ, πόσο μεγάλος ἦταν αὐτός (ὁ Μελχισεδέκ), ἀφοῦ καὶ ὁ Ἀβραάμ ὁ πατριάρχης τοῦ ἔδωσε τὸ ἕνα δέκατον ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα λάφυρα. **5** Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Λευῖ, πὺρ λαμβάνουν τὴν ἱερωσύνην, διατάσσονται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ λαμβάνουν τὸ ἕνα δέκατον τῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ τὸ λαόν, δηλαδή ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τους, καίτοι προῆλθαν ἀπὸ τὴν ὁσφὺν (τὴ μέση) τοῦ Ἀβραάμ (καίτοι

περ ἔξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ. **6** Ὁ δὲ μὴ γενεα-
λογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα
τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε. **7** Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας τὸ
ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. **8** Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας
ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμε-
νος ὅτι ζῆ. **9** Καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ ὁ
δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτῳται. **10** ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ
πατρὸς ἦν ὅτε συνήνητησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.

11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν,
—ὁ λαὸς γὰρ ἐπ’ αὐτῇ νενομοθέτητο—, τίς ἔτι χρεια **κατὰ τὴν**
τάξιν Μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν
τάξιν Ἀαρῶν λέγεσθαι; **12** Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης
ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. **13** Ἐφ’ ὃν γὰρ λέγε-
ται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν, ἀφ’ ἧς οὐδείς προσέσχη-
κε τῷ θυσιαστηρίῳ. **14** Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλ-
κεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μω-
υσῆς ἐλάλησε.

15 Καὶ περισσώτερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοι-
ότητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, **16** ὃς οὐ κατὰ νό-
μον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκα-
ταλύτου. **17** Μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι **σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν**
τάξιν Μελχισεδέκ. **18** Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγωγῆς
ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές. **19** Οὐδὲν γὰρ ἐτε-
λείωσεν ὁ νόμος.

δηλαδὴ φορολογούμενοι καὶ φορολογοῦντες κατάγονταν ὅλοι ἀπὸ τὸν
Ἀβραάμ). **6** Αὐτὸς ὅμως (ὁ Μελχισεδέκ), ὁ ὁποῖος ὡς πρὸς τὴν κα-
ταγωγὴν δὲν εἶναι ἀπ’ αὐτοῦ (δὲν εἶναι ἀπόγονος τοῦ Λευὶ), ἔλαβε τὸ
ἓνα δέκατο ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, καὶ εὐλόγησε αὐτόν, πού εἶχε τὶς θεῖες
ὑποσχέσεις. **7** Χωρὶς δὲ καμμιά ἀντίρρησι, τὸ κατώτερο εὐλογεῖται ἀπὸ
τὸ ἀνώτερο (Ἄρα ὁ Μελχισεδέκ, πού εὐλόγησε, εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ
τὸν Ἀβραάμ, πού εὐλογήθηκε). **8** Ἐπίσης, στή μία περίπτωσι λαμβά-
νουν δεκάτες ἄνθρωποι θνητοί, ἐνῶ στήν ἄλλη περίπτωσι ἔλαβε δεκάτη
ἓνας, γιὰ τὸν ὁποῖο δίνεται μαρτυρία ὅτι ζῆ (ἀφοῦ ἡ Γραφή σκοπίμως
ὀμιλεῖ μόνο γιὰ τὴ ζωὴ του, ὄχι γιὰ θάνατο). **9** Θὰ μπορούσε μάλιστα
να εἰπῆ κανεὶς, ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ Ἀβραάμ (πού ἔδωσε δεκάτη στὸ Μελ-
χισεδέκ) καὶ αὐτὸς ὁ Λευὶ, πού λαμβάνει δεκάτες, ἔδωσε δεκάτη (στὸ
Μελχισεδέκ), **10** ἀν καὶ ἀκόμη ἦταν στήν ὀσφύ (στή μέση) τοῦ προ-
πάτορός του (ἦταν δηλαδὴ ἀγέννητος), ὅταν ὁ Μελχισεδέκ συνάντησε
αὐτόν (τὸν προπάτορα Ἀβραάμ).

Ἀναγκαία ἢ ἀλλαγὴ ἱερωσύνης

11 Ἐὰν δὲ ἡ δικαίωσις ἦταν δυνατὴ μὲ τὴ Λευϊτικὴ ἱερωσύνη, —ὁ δὲ
λαὸς σ’ αὐτῇ εἶχε στηριχθῆ—, ποία πλέον ἀνάγκη θὰ ὑπῆρχε γιὰ να
ἐμφανισθῆ ἄλλου εἴδους ἱερεὺς, **κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ**, καὶ
να μὴν εἶναι κατὰ τὸν τύπο τοῦ Ἀαρῶν; **12** Ἀφοῦ δὲ παύει να ἰσχύη ἡ
ἱερωσύνη, κατ’ ἀνάγκην παύει να ἰσχύη καὶ ὁ σχετικὸς νόμος (ὁ νόμος
πού ὠριζε σὲ ποία φυλὴ θ’ ἀνῆκε ἡ ἱερωσύνη). **13** Γι’ αὐτὸ ἐκεῖνος (ὁ
Χριστός), γιὰ τὸν ὁποῖον λέγονται αὐτά, σαρκώθηκε ἀπὸ ἄλλη φυλὴ,
ἀπὸ τὴν ὁποία κανεὶς δὲν ὑπηρέτησε στὸ θυσιαστήριο. **14** Εἶναι δὲ φα-
νερό, ὅτι ὁ Κύριός μας ἀνέτειλε ἀπ’ τὴ φυλὴ τοῦ Ἰούδα, στήν ὁποία
φυλὴ ὁ Μωυσῆς δὲν ἔκανε καμμιά ἀναφορὰ ὀμιλώντας γιὰ ἱερωσύνη.

15 Γίνεται δὲ φανερό ἀκόμη περισσότερο, ὅτι συμφώνως μὲ τὸν τύ-
πο τοῦ Μελχισεδέκ ἐμφανίζεται ἄλλου εἴδους ἱερεὺς, **16** ἐπειδὴ αὐτὸς
δὲν ἔγινε μὲ τὸν τρόπο ἐντολῆς, ἡ ὁποία ἰσχύει γιὰ τὴ φυσικὴ ζωὴ (πού
διαρκεῖ μέχρι τὸ θάνατο), ἀλλὰ μὲ τὴ δύναμι ζωῆς ἀτελεύτητης.
17 Διότι διακηρύττει: **Σὺ εἶσαι αἰώνιος ἱερεὺς κατὰ τὸν τύπο τοῦ**
Μελχισεδέκ. **18** Καταργεῖται μὲν λοιπὸν προηγουμένη ἐντολὴ ὡς ἀνί-
σχυρη καὶ ἀνωφελής. **19** Διότι καμμιά δικαίωσι δὲν ἔφερε ὁ νόμος.

Ἡ ἀσύγκριτη ὑπεροχὴ τῆς ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ

Ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. **20** Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας· –οὐ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, **21** ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, **Ὡμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ** – **22** κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἕγγυος Ἰησοῦς.

23 Καὶ οἱ μὲν πλείονες εἰσι γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν, **24** ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην. **25** Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, **27** ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας. **28** Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον Υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, **2** τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος. **3** Πᾶς γὰρ ἀρχιε-

Εἰσάγεται δὲ ὕστερα ἀνώτερη ἐλπίς, μὲ τὴν ὁποία ἐρχόμεθα πλησίον στοῦ Θεοῦ. **20** Ἐπίσης τοῦτο δὲν ἔγινε χωρὶς ὄρκου. Οἱ μὲν ἄλλοι, ὡς γνωστόν, ἔγιναν ἱερεῖς χωρὶς ὄρκου, **21** ἐνῶ αὐτὸς (ὁ Χριστὸς) ἔγινε ἱερεὺς μὲ ὄρκου κατὰ τὴ μαρτυρία ἐκείνου (τοῦ Θεοῦ Πατρός), ὁ ὁποῖος λέγει πρὸς αὐτόν: **Ὁρκίσθηκε ὁ Κύριος** (τὸ Ἅγιο Πνεῦμα) **καὶ δὲν θὰ ἀλλάξη ἀπόφασιν. Σὺ εἶσαι αἰώνιος ἱερεὺς κατὰ τὸν τύπον τοῦ Μελχισεδέκ. 22** Γι' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς ἔγινε ἐγγυητὴς ἀνώτερης διαθήκης.

23 Ἐπίσης ἐκεῖνοι μὲν οἱ ἱερεῖς ἦταν πολλοί, διότι ὁ θάνατος ἐμπόδιζε νὰ μένη κανεὶς αἰώνιος στοῦ ἀξίωμα, **24** ἐνῶ αὐτὸς (ὁ Χριστὸς), ἐπειδὴ ζῆ πάντοτε, ἔχει τὴν ἱερωσύνη μόνιμη, ἀμεταβίβαστη, ἀδιάδοχη (Ὁ Χριστὸς δηλαδὴ δὲν ἔχει διαδόχους στὴν ἱερωσύνη. Οἱ ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι διάδοχοί του, ἀλλ' ἀντιπρόσωποί του, ὅπως οἱ πρεσβευταὶ δὲν εἶναι διάδοχοι βασιλέως, ἀλλ' ἀντιπρόσωποί του). **25** Γι' αὐτὸ καὶ δύναται νὰ σώζη πάντοτε ὅσους δι' αὐτοῦ προσέρχονται στοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ πάντοτε ζῆ, γιὰ νὰ μεσιτεύη γι' αὐτούς.

Τὸ μοναδικὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀρχιερέως Χριστοῦ

26 Ἐπὶ πλέον, τέτοιας ἀξίας ἀρχιερεὺς μᾶς χρειαζόταν· εὐσεβῆς (ὡς πρὸς τὸ Θεό), ἄκακος (ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους), ἀμόλυντος (ὡς πρὸς τὸν ἑαυτό του), διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς ἀμαρτωλοὺς (ἀναμάρτητος), ποὺ ὑψώθηκε πάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς. **27** Αὐτὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ προσφέρῃ καθημερινῶς θυσίες, ὅπως προσφέρουν οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς, πρῶτα γιὰ τὶς δικές του ἀμαρτίες καὶ ἔπειτα γιὰ τὶς ἀμαρτίες τοῦ λαοῦ. Τὴν προσφορὰ θυσίας ἔκανε μιὰ γιὰ πάντα μὲ τὸ νὰ προσφέρῃ τὸν ἑαυτό του. **28** Ὁ νόμος λοιπὸν καθιστᾷ ἀρχιερεῖς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μειονεκτοῦν (ἠθικὰ καὶ φυσικὰ), ἐνῶ ὁ λόγος, μὲ τὸν ὁποῖο γίνεται ἔνορκη διακήρυξι μετὰ τὸ νόμο, καθιστᾷ ἀρχιερέα τὸν Υἱό, καθιερωμένον γιὰ πάντοτε.

Ὁ Χριστὸς λειτουργὸς στὰ ἐπουράνια

8 Τὸ δὲ ἀποκορύφωμα ὅσων λέγουμε εἶναι αὐτό: Ἐχομε ἀρχιερέα τέτοιας ἀξίας, ὥστε κάθησε στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης (τοῦ Μεγαλοδυναμοῦ) στοὺς οὐρανοὺς **2** ὡς λειτουργὸς στὰ (ἐπουράνια) ἅγια καὶ τὴ σκηνὴ τὴν ἀληθινὴ, τὴν ὁποία κατασκεύασε ὁ Κύριος καὶ ὄχι ἄνθρωπος. **3** Ὡς γνωστόν, κάθε ἀρχιερεὺς ἀναγορεύε-

ρεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὁ προσενέγκῃ. 4 Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, 5 οἷτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχηρμάτισται Μωυσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνὴν· ὄρα γὰρ φησι, ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει.

6 Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. 7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. 8 Μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει·

Ἴδου ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινὴν, 9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος· 10 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ· Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. 11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· Γνωθὶ τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν· 12 ὅτι ἴλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 13 Ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

ται γιὰ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίες. Γι' αὐτὸ ἦταν ἀνάγκη νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὸς κάτι ποὺ νὰ προσφέρῃ. 4 Ἐὰν δὲ ἔμενε στὴ γῆ, δὲν θὰ ἦταν κἂν ἱερεὺς, ἀφοῦ ὑπάρχουν οἱ ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι συμφώνως μὲ τὸ νόμο προσφέρουν τὰ δῶρα. 5 Αὐτοὶ δὲ ὑπηρετοῦν τὸ Θεὸ μὲ λατρευτικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰκὼν καὶ σκιὰ τῶν ἐπουρανίων πραγμάτων, ὅπως ἔλαβε θεῖα ἐντολὴ ὁ Μωυσῆς προκειμένου νὰ κατασκευάσῃ τὴ σκηνή (τοῦ μαρτυρίου). Διότι τοῦ εἶπε ὁ Θεός: Πρόσεχε νὰ τὰ κάνῃς ὅλα σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπο, ποὺ σοῦ δείχθηκε στὸ ὄρος (Ἄλλο δὲ τὸ πρότυπο, ποὺ σημαίνει τὰ ἐπουράνια, καὶ ἄλλο ἢ ἀπομίμησι, ποὺ σημαίνει τὰ ἐπίγεια).

Ὁ Χριστὸς μεσίτης διαθήκης ἀνώτερης

6 Ἀλλὰ τώρα (ὁ Χριστὸς ποὺ δὲν ἔμεινε στὴ γῆ, ἀλλ' ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ) ἔχει ἐπιτύχει (ὡς ἀρχιερεὺς) τόσο ἀνώτερη λειτουργία, ὅσο εἶναι μεσίτης καὶ ἀνώτερης διαθήκης, ἡ ὁποία ἔχει βασισθῆ σὲ ἀνώτερες ὑποσχέσεις. 7 Ἐὰν βεβαίως ἡ πρώτη ἐκείνη διαθήκη ἦταν τελεία, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀνάγκη γιὰ δευτέρη. 8 Ἄλλ' ὁ Θεὸς κατηγορώντας αὐτοὺς (τοὺς Ἰουδαίους) λέγει:

Ἴδου ἔρχονται ἡμέρες, λέγει ὁ Κύριος, καὶ θὰ συνάψω μὲ τὸν οἶκο τοῦ Ἰσραὴλ καὶ μὲ τὸν οἶκο τοῦ Ἰούδα διαθήκη νέα. 9 Δὲν θὰ εἶναι σὰν τὴ διαθήκη, ποὺ ἔκανα μὲ τοὺς προπάτορές τους τὸν καιρὸ, ποὺ τοὺς ἔπιασα ἀπὸ τὸ χέρι τους γιὰ νὰ τοὺς βγάλω ἀπὸ τὴ γῆ τῆς Αἰγύπτου. Διότι αὐτοὶ δὲν ἔμειναν πιστοὶ στὴ διαθήκῃ μου, καὶ γι' αὐτὸ ἐγὼ τοὺς παραμέλησα, λέγει ὁ Κύριος. 10 Ἄλλ' ἡ διαθήκη, τὴν ὁποία θὰ κάνω μὲ τὸν οἶκο τοῦ Ἰσραὴλ, θὰ εἶναι ἡ ἐξῆς. Μετὰ τὶς ἡμέρες ἐκείνες, λέγει ὁ Κύριος, θὰ θέτω τοὺς νόμους μου μέσα στὴ διάνοιά τους, καὶ θὰ τοὺς γράφω μέσα στὶς καρδιές τους. Καὶ θὰ εἶμαι Θεὸς τους, καὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι λαός μου. 11 Καὶ τότε δὲν θὰ διδάσκουν ὁ καθένας τὸ συμπολίτη του καὶ ὁ καθένας τὸν ἀδελφὸ του λέγοντας, «Ἀγάπησε τὸν Κύριο». Διότι ὅλοι θὰ μὲ ἀγαποῦν ἀπὸ τὸν μικρὸ μετὰξὺ αὐτῶν ἕως τὸν μεγάλο, 12 διότι θὰ συγχωρήσω τὶς κακὲς πράξεις τους, καὶ δὲν θὰ ἐνθυμηθῶ πλέον τὶς ἁμαρτίες τους καὶ τὶς ἀνομίες τους. 13 Μὲ τὸ νὰ ὁμιλῇ γιὰ νέα κήρυξε παλαιὰ τὴν πρώτη διαθήκη. Ἐκεῖνο δέ, ποὺ γίνεται παλαιὸ καὶ γηράσκει, φθάνει σὲ ἀφανισμό.

Ἡ πρώτη σκηνή (ὁ ἰουδαϊκὸς ναός)

9 Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνή δικαιώματα λατρείας τότε ἅγιον κοσμικόν. **2** Σκηνή γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἢ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἣτις λέγεται ἅγια. **3** Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνή ἡ λεγομένη ἅγια ἀγίων, **4** χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ἣ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ράβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης, **5** ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβίμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος.

6 Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνήν διὰ παντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, **7** εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, **8** τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἀγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν· **9** ἣτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, **10** μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ δικαιώμασι σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.

11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειότερας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, **12** οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσηλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὐράμενος.

9 Εἶχε βεβαίως λατρευτικὰς διατάξεις καὶ ἡ πρώτη σκηνή (ἡ ἰουδαϊκὴ σκηνή, ὁ ἰουδαϊκὸς ναός), μάλιστα καὶ αὐτὸ τὸ ἅγιον μέρος τῆς πού συμβόλιζε τὸν κόσμον (τὸ πρῶτον μέρος τῆς σκηνῆς). **2** Ἔτσι κατασκευάσθηκε τὸ πρῶτον μέρος τῆς σκηνῆς, τὸ ὁποῖον λέγεται ἅγια. Σ' αὐτὸ ὑπῆρχε ἡ (ἐπτάφωτη) λυχνία, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως (ἐπάνω στὴν τράπεζα). **3** Πίσω δὲ ἀπὸ τὸ δεύτερον καταπέτασμα (παραπέτασμα ἀπὸ πολύτιμο ὕφασμα) ἦταν τὸ μέρος τῆς σκηνῆς, τὸ ὁποῖον λέγεται ἅγια ἀγίων. **4** Ἐκεῖ ὑπῆρχε ἕνα χρυσὸν θυμιαστήριον θυμιάματος, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης ἐξωτερικῶς ὀλόχρυση. Σ' αὐτὴν ὑπῆρχε ἡ χρυσὴ στάμνος πού περιεῖχε τὸ μάννα, καὶ ἡ ράβδος τοῦ Ἀαρὼν πού βλάστησε (θαυματουργικῶς), καὶ οἱ πλάκες τῆς διαθήκης (οἱ πλάκες ὅπου ἦταν γραμμένες οἱ δέκα ἐντολές). **5** Ἐπάνω δὲ ἀπ' αὐτὴ (τὴν κιβωτὸν) ἦταν ἑνδοξα Χερουβίμ, πού ἔρριχναν τὴν σκιά τους ἐπάνω στὸ ἱλαστήριον (τὸ χρυσὸν κάλυμμα τῆς κιβωτοῦ). Ἀλλὰ γι' αὐτὰ δὲν εἶναι τώρα ἀνάγκη νὰ ὁμιλήσωμε λεπτομερῶς.

Ἡ εἴσοδος στὸ πρῶτον, καὶ στὸ δεύτερον μέρος τῆς σκηνῆς

6 Μὲ τέτοια λοιπὸν κατασκευὴ καὶ ὀργάνωσι τῆς σκηνῆς, στὸ πρῶτον μὲν μέρος τῆς σκηνῆς εἰσέρχονται πάντοτε οἱ ἱερεῖς καὶ ἐκτελοῦν τὶς ἱεροτελεστίας. **7** Στὸ δεύτερον δὲ μέρος εἰσέρχεται μόνον ὁ ἀρχιερεὺς μίαν φοράν τὸ ἔτος, καὶ ὄχι χωρὶς αἵμα, τὸ ὁποῖον προσφέρει γιὰ τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ. **8** Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔδειχνε αὐτό, ὅτι δηλαδὴ ἀκόμη δὲν εἶχε φανερωθῆ ὁ δρόμος πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων (τὰ ἐπουράνια ἅγια τῶν ἀγίων), καὶ ἴσχυε ἀκόμη ἡ πρώτη σκηνή (ἡ ἰουδαϊκὴ σκηνή). **9** Αὐτὴ εἶναι σύμβολο γιὰ τὸν παρόντα καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον προσφέρονται δῶρα καὶ θυσίαι, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ δικαιώσουν ὡς πρὸς τὴ συνείδησιν ἐκείνων πού προσφέρει λατρεία, **10** ἀλλ' ἐπιβάλλονται μόνον χάριν τροφῶν καὶ ποτῶν καὶ διαφόρων καθάρσεων καὶ ἱκανοποιήσεων τοῦ σώματος μέχρι τὸν καιρὸν τῆς μεταρρυθμίσεως.

Ὁ Χριστὸς ἀρχιερεὺς μὲ ἐπουράνια σκηνή καὶ δικό του αἷμα

11 Ἄλλ' ὁ Χριστός, ὅταν ἦλθε ὡς ἀρχιερεὺς τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἦταν μελλοντικά, χρησιμοποιοῦντας τὴ μεγαλύτερη καὶ τελειότερη σκηνή, ὄχι χειροποίητη, ὄχι δηλαδὴ αὐτοῦ τοῦ κόσμου (ἀλλὰ τοῦ ὑπερφυσικοῦ κόσμου), **12** καὶ ὄχι αἷμα τράγων καὶ μόσχων, ἀλλὰ τὸ δικό του αἷμα, εἰσηλθε στὰ (ἐπουράνια) ἅγια (τῶν ἀγίων) μίαν γιὰ πάντα, καὶ ἐπέτυχε αἰωνία λύτρωσι.

13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, **14** πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεὶ τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;

15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως, θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. **16** Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· **17** διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῆ ὁ διαθέμενος. **18** Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται· **19** λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ τὸν νόμον ὑπὸ Μωυσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτὸ τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισε **20** λέγων· **Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός.** **21** Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισε. **22** Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἵματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.

23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας. **24** Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν

Ἡ ἄπειρη ἀξία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεανθρώπου

13 Διότι, ἐὰν τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ ράντισμα μὲ στάχτη ἀπὸ δαμάλι (ποῦ ἔγινε ὀλοκαύτωμα) καθαρίζῃ τοὺς μολυσμένους τελετουργικᾶ ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα τοῦ σώματος, **14** πόσο μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνωμένος (ὡς ἄνθρωπος) μὲ τὸ αἰώνιο πνεῦμα (τῆ θεότητα) προσέφερε τὸν ἑαυτοῦ ὡς θύμα ἄμωμο στὸ Θεό, ἔχει τὴ δύναμι νὰ καθαρίζῃ τὴ συνείδησί μας ἀπὸ νεκρὰ ἔργα (ἔργα ἁμαρτίας ποῦ νεκρώνουν), ὥστε νὰ λατρεύουμε τὸ ζωντανὸ Θεό; (Τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἄπειρη δύναμι, διότι εἶναι αἷμα λογικοῦ, ἐκουσίου, ἀμώμου καὶ θεανθρωπίνου θύματος).

Ἡ σχέσι τῆς διαθήκης μὲ τὸ θάνατο καὶ τὸ αἷμα

15 Γι' αὐτὸ δὲ τὸ λόγο (ὁ Χριστὸς) εἶναι μεσίτης νέας διαθήκης, ὥστε, κατόπιν τοῦ θανάτου του γιὰ τὴ συγχώρησι τῶν παραβάσεων κατὰ τὸν καιρὸ τῆς πρώτης διαθήκης, νὰ λάβουν οἱ προσκεκλημένοι τὴν αἰώνια κληρονομία, τὴν ὁποία ὑποσχέθηκε. **16** Ὅπου βεβαίως ὑπάρχει διαθήκη, (γιὰ νὰ ἐκτελεσθῆ) πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ θάνατος τοῦ διαθέτη. **17** Διότι ἡ διαθήκη εἶναι ἔγκυρη, ὅταν οἱ διαθέτες εἶναι νεκροί. Ἄλλιῶς, ὅταν ὁ διαθέτης ζῆ, ποτὲ δὲν ἰσχύει. **18** Γι' αὐτὸ οὔτε ἡ πρώτη διαθήκη ἐγκαινιάσθηκε χωρὶς αἷμα (ποῦ σημαίνει θάνατο). **19** Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ Μωυσῆς κάθε ἐντολή, ποῦ περιλαμβανόταν στὸ νόμο, ἀπήγγειλε σὲ ὅλο τὸ λαό, ἔλαβε τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων μαζί μὲ νερὸ καὶ κόκκινο μαλλὶ καὶ ὑσσώπο, καὶ ράντισε καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον (τοῦ νόμου) καὶ ὅλο τὸ λαό, **20** λέγοντας: **Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, τὴν ὁποία ὠρίσε ὁ Θεὸς γιὰ σᾶς.** **21** Καὶ τὴ σκηνὴ δὲ καὶ ὅλα τὰ λειτουργικὰ σκεύη ὁμοίως ράντισε μὲ τὸ αἷμα. **22** Καὶ σχεδὸν ὅλα συμφώνως πρὸς τὸ νόμο καθαρίζονται (τελετουργικῶς) μὲ αἷμα, καὶ χωρὶς νὰ χυθῆ αἷμα δὲν γίνεται ἄφεσι ἁμαρτιῶν.

Ἡ μιὰ γιὰ πάντα εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στὰ ἐπουράνια ἅγια καὶ ἡ ἐξιλέωσι τῆς ἁμαρτίας

23 Ἦταν λοιπὸν ἀνάγκη, ἐκεῖνα μὲν τὰ πράγματα, ποῦ ἦταν τύποι καὶ σύμβολα τῶν ἐπουρανίων πραγμάτων, νὰ καθαρίζονται μ' αὐτὰ τὰ μέσα, τὰ ἴδια ὅμως τὰ ἐπουράνια πράγματα μὲ θυσίες ἀνώτερες ἀπ' αὐτές (Καὶ τὰ ἐπίγεια καὶ τὰ ἐπουράνια ἅγια, καθαρὰ καθ' ἑαυτὰ, θεωροῦνται μολυνόμενα ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων). **24** Γι' αὐτὸ ὁ Χριστὸς δὲν εἰσῆλθε σὲ χειροποίητα ἅγια (τῶν ἀγίων), ἀπεικονίσεις τῶν ἀληθινῶν, ἀλλὰ στὸν ἴδιο τὸν οὐρανόν, γιὰ νὰ ἐμφανισθῆ τώ-

ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· **25** οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· **26** ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἀμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. **27** Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, **28** οὕτω καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἀμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἀμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένους εἰς σωτηρίαν.

10 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· **2** ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἀμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους; **3** Ἄλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἀμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτὸν. **4** Ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἀμαρτίας.

5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει· Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· **6** ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἀμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. **7** Τότε εἶπον· Ἴδου ἤκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. **8** Ἀνώτερον λέγων ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἀμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας, αἴτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται, **9** τότε εἶρηκεν· Ἴδου ἤκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. **10** Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι

ρα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς. **25** Οὔτε εἰσῆλθε γιὰ νὰ προσφέρῃ πολλές φορές τὸν ἑαυτό του, ὅπως ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται στὰ ἅγια (τῶν ἁγίων) κάθε ἔτος μὲ ξένο αἷμα. **26** Ἀλλιῶς θὰ ἔπρεπε νὰ θυσιασθῇ πολλές φορές ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἀλλὰ τώρα φανερώθηκε μιὰ φορὰ γιὰ ὅλους τοὺς αἰῶνες (ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μέχρι τέλους), γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ μὲ τὴν αὐτοθυσία του τὴν ἀμαρτία. **27** Καὶ ὅπως ἐπιφυλάσσεται στοὺς ἀνθρώπους νὰ πεθαίνουν μιὰ φορὰ, καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸ κρίνονται, **28** ἔτσι καὶ ὁ Χριστός, ἀφοῦ μιὰ φορὰ πέθανε γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ τὶς ἀμαρτίες ὅλων, γιὰ δεύτερη φορὰ ἀσχέτως πρὸς τὴν ἀμαρτία (ὄχι δηλαδὴ γιὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀμαρτία πάλι) θὰ ἐμφανισθῇ γι' αὐτοὺς πὸ τὸν προσμένουν γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ.

Οἱ θυσίες τῆς Π. Διαθήκης ὑπενθυμίζουν, δὲν ἀφαιροῦν ἀμαρτίες

10 Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος ἔχει ἀπλῶς σκιά τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἦταν μελλοντικά, καὶ ὄχι τὴν ἴδια τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, ποτὲ δὲν δύναται μὲ τὶς αὐτὲς θυσίες, πὸ συνεχῶς προσφέρουν κάθε ἔτος, νὰ δικαιώσῃ αὐτούς, πὸ προσέρχονται προσφέροντας. **2** Ἀλλιῶς δὲν θὰ ἔπαυαν νὰ προσφέρονται, ἀφοῦ ἐκεῖνοι, πὸ μιὰ φορὰ γιὰ πάντα θὰ εἶχαν καθαρισθῇ, δὲν θὰ εἶχαν πλέον καμμιά συνείδησι ἀμαρτιῶν; **3** Ἀλλὰ μ' αὐτὲς (τὶς θυσίες) γίνεται κάθε ἔτος ἀνάμνησι τῶν ἀμαρτιῶν. **4** Εἶναι ἀδύνατο βεβαίως τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ν' ἀφαιρῇ ἀμαρτίες.

Ἡ ἀποτελεσματικότης τῆς θυσίας τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ

5 Γι' αὐτὸ (ὁ Χριστός) κατὰ τὴν εἴσοδό του στὸν κόσμον λέγει πρὸς τὸ Θεό: Θυσία καὶ προσφορὰ δὲν θέλησες. Γι' αὐτὸ μοῦ κατασκεύασες σῶμα. **6** Σ' ὀλοκαυτώματα καὶ θυσία γιὰ συγχώρησι τῆς ἀμαρτίας δὲν εὐχαριστήθηκες. **7** Τότε εἶπα: Ἴδου ἔχω ἔλθει. Στὸν κύλινδρο βιβλίου (χειρογράφου) εἶναι γραμμένο γιὰ μένα νὰ ἐκτελέσω, ᾧ Θεέ, τὸ θέλημά σου (τὸ «εἶναι γραμμένο» ἔχει μεταφορικὴ ἔννοια, σημαίνει, ὅτι εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ στὸν οὐρανόν). **8** Ἀφοῦ πρῶτα εἶπε, Θυσία καὶ προσφορὰ καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσία γιὰ συγχώρησι τῆς ἀμαρτίας δὲν θέλησες καὶ δὲν εὐχαριστήθηκες σ' αὐτά, καίτοι αὐτὰ εἶναι θυσίες, πὸ προσφέρονται κατὰ τὸ νόμο, **9** ἔπειτα εἶπε: Ἴδου ἔχω ἔλθει νὰ κάνω, ᾧ Θεέ, τὸ θέλημά σου. Καταργεῖ τὸ πρῶτο (τὶς θυσίες τοῦ νόμου), γιὰ νὰ δώσῃ ἰσχὺ στὸ δεύτερο (στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ θυ-

έσμέν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἔστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· 12 αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηλεκτὸν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, 13 τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑπόπδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 14 Μιᾶ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηλεκτὸν τοὺς ἁγιαζομένους.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι, 16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διαθήσομαι πρὸς αὐτούς, Μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, διδούς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, 17 καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Ἁγίων ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ, 20 ἦν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 21 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, 22 προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἔρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ. 23 Κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ· πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγελιάμενος. 24 Καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ

σιασθῆ τὸ σῶμα του). 10 Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ θελήματος εἴμεθα ἐξαγνισμένοι μὲ τὴν προσφορὰ τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μιὰ φορὰ γιὰ πάντα.

Ὁ Χριστὸς θυσιάστηκε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μιὰ γιὰ πάντα

11 Καὶ κάθε μὲν ἱερεὺς στέκεται καθημερινῶς καὶ λειτουργεῖ καὶ προσφέρει πολλὰς φορὰς τὶς αὐτὰς θυσίας, ποὺ ποτὲ δὲν μποροῦν ν' ἀφαιρέσουν ἁμαρτίες, 12 ἐνῶ αὐτὸς (ὁ Χριστὸς) πρόσφερε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μιὰ θυσία γιὰ πάντα, καὶ κάθησε στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, 13 καὶ στὸ ἐξῆς περιμένει μέχρι νὰ γίνουν οἱ ἐχθροὶ του ὑποπόδιο τῶν ποδιῶν του. 14 Ναι, μὲ μιὰ προσφορὰ δικαίωσε γιὰ πάντα αὐτοὺς ποὺ ἐξαγνίζονται.

Ἡ βεβαίωσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιὰ τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν

15 Μᾶς δίνει δὲ βεβαίωσι καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο (γιὰ τὸν ἐξαγνισμὸ ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μὲ τὸ νὰ μᾶς λέγη τί «λέγει Κύριος», τί λέγει δηλαδὴ ἄλλο πρόσωπο τῆς θεότητος). Διότι, μετὰ τὸν προηγούμενο λόγο, 16 «Αὕτη εἶναι ἡ διαθήκη, τὴν ὁποία θὰ κάνω μ' αὐτούς», ὁ Κύριος λέγει: Μετὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες θὰ θέτω τοὺς νόμους μου στὶς καρδιές τους, καὶ θὰ τοὺς γράφω στὶς διάνοιές τους, 17 καὶ τὶς ἁμαρτίες τους καὶ τὶς ἀνομίες τους δὲν θὰ ἐνθυμηθῶ πλέον (Οἱ θεῖοι νόμοι τίθενται πλέον στὸ ἐσωτερικὸ τῶν πιστῶν, ἀκριβῶς διότι εἶναι ἐξαγνισμένοι ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ ἀνομίες). 18 Ὅπου δὲ ὑπάρχει ἄφεσι αὐτῶν (τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἀνομιῶν), δὲν χρειάζεται πλέον θυσία γιὰ ἁμαρτία.

Προτροπές

19 Ἀφοῦ λοιπόν, ἀδελφοί, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ ἔχουμε τὴν ἐλευθερία γιὰ νὰ εἰσέλθουμε στὰ ἅγια (τῶν ἁγίων), 20 ἔχουμε δηλαδὴ τὴ νέα καὶ αἰωνία ὁδὸ, τὴν ὁποία διὰ μέσου τοῦ καταπετάσματος, δηλαδὴ τοῦ σώματός του, διάνοιξε γιὰ μᾶς· 21 ἐπίσης ἀφοῦ ἔχουμε ἱερέα μεγάλο στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, 22 ἄς προσερχώμεθα μὲ εἰλικρινῆ καρδιά, μὲ βεβαιότητα στὰ ζητήματα τῆς πίστεως, καθαρισμένοι στὶς ψυχὲς ἀπὸ συνειδήσι πονηρῆ, καὶ πλυμένοι στὸ σῶμα μὲ νερὸ ἁγιασμένο (τὸ νερὸ τοῦ βαπτίσματος). 23 Ἄς κρατοῦμε τὴν πίστι στὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ ἀκλόνητη καὶ ἀσάλευτη. Διότι ἐκεῖνος (ὁ Θεός), ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὶς ὑποσχέσεις, εἶναι ἀξιόπιστος. 24 Καὶ ἄς ἀμιλλώμεθα (ἄς συναγωνιζώ-

καλῶν ἔργων, **25** μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν Ἡμέραν.

26 Ἐκουσίως γὰρ ἀμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἀμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, **27** φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοῦ ὑπεναντίου. **28** Ἀθετήσας τις νόμον Μωυσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει. **29** Πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγήσαμένος, ἐν ᾧ ἡγιασθη, καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; **30** Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. Καὶ πάλιν· Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. **31** Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος!

32 Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, **33** τοῦτο μὲν ὄνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων γεννηθέντες. **34** Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξιν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. **35** Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἣτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. **36** Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. **37** Ἔτι γὰρ μικρὸν ὄσον ὄσον, ὁ Ἐρχόμενος ἤξει καὶ οὐ χρονιεῖ. **38** Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. Καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. **39** Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμεν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

μεθα) ὁ ἓνας τὸν ἄλλο σὲ ζῆλο ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων. **25** Καὶ τὴ σὺναξί σας (τὸν ἐκκλησιασμό) νὰ μὴν ἐγκαταλείπετε, ὅπως συνηθίζου μερικοί, ἀλλὰ νὰ ἐνισχύετε. Καὶ τόσο περισσότερο, ὅσο βλέπετε ὅτι πλησιάζει ἡ Ἡμέρα.

«Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος»

26 Ἐὰν δὲ μετὰ τὴ γνῶσι τῆς ἀληθείας ἀμαρτάνωμε θεληματικῶς (ἐσκεμμένως καὶ ἐθελόκακως), δὲν ἀπομένει πλέον θυσία γιὰ τὴ συγχώρησι τῶν ἀμαρτιῶν, **27** ἀλλὰ κάποια ἀναμενομένη (ἀναπόφευκτη) φοβερὴ τιμωρία καὶ μανία φωτιᾶς, ποῦ θὰ καταφάγη τοὺς ἐχθροὺς (ὄσους ἐναντιώνονται στὸ θεῖο θέλημα). **28** Ὅταν κανεὶς παραβῆ τὸ μωσαϊκὸ νόμο, χωρὶς ἔλεος μὲ τὴ μαρτυρία δύο ἢ τριῶν μαρτύρων θανατώνεται. **29** Πόσο χειρότερης τιμωρίας νομίζετε ὅτι θὰ κριθῆ ἄξιος αὐτός, ὁ ὁποῖος καταπάτησε τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ περιφρόνησε τὸ αἷμα τῆς νέας διαθήκης, μὲ τὸ ὁποῖο ἀγιασθηκε, σὰν νὰ ἦταν σὺνηθες αἷμα, καὶ προσέβαλε τὸ Πνεῦμα τῆς δόξης (τὸ ἔνδοξο Πνεῦμα); **30** Γνωρίζουμε δὲ πόσον ἀξιόπιστος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἶπε: Σ' ἐμένα ἀνήκει ἡ ἐκδίκησις, ἐγὼ θ' ἀνταποδώσω, λέγει ὁ Κύριος. Καὶ πάλιν: Ὁ Κύριος θὰ κρίνη τὸ λαὸ του. **31** Φοβερό νὰ πέση κανεὶς στὰ χέρια τοῦ ζωντανοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ) Θεοῦ!

Ἀνάγκη παρρησίας καὶ ὑπομονῆς

32 Νὰ ἐνθυμησθε δὲ τὶς πρῶτες ἡμέρες, κατὰ τὶς ὁποῖες μετὰ τὸ βάπτισμά σας δεῖξατε ὑπομονὴ σὲ μεγάλο ἀγῶνα παθημάτων. **33** Ἄλλους μὲν σᾶς διαπόμπευαν μὲ ἐμπαιγμοὺς καὶ διωγμοὺς, ἄλλοι δὲ γίνατε συμπαραστάτες ἐκείνων, ποῦ ὑφίσταντο τέτοια μεταχειρίσι. **34** Δεῖξατε δὲ συμπάθεια καὶ γιὰ τὴ δική μου φυλάξις. Καὶ τὴν ἀρπαγὴ τῶν ὑπαρχόντων σας δεχθήκατε μὲ χαρὰ, διότι γνωρίζατε, ὅτι ἔχετε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας ἀνώτερη περιουσία στοὺς οὐρανοὺς καὶ μόνιμη. **35** Μὴ χάσετε λοιπὸν τὴ θαρραλέα πίστι σας, ἡ ὁποία θὰ ἔχη ὡς ἀνταπόδοσι μισθὸ μεγάλο. **36** Ἐπίσης χρειάζεσθε ὑπομονή, γιὰ νὰ κάνετε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λάβετε τὸ μισθὸ ποῦ ὑποσχέθηκε. **37** Λίγο λίγο δὲ ἀκόμη, καὶ ὁ Ἐρχόμενος θὰ ἔλθῃ καὶ δὲν θὰ βραδύνη. **38** Ὁ δὲ εὐσεβῆς ἀπὸ τὴν πίστι θὰ ζήσῃ (τὴν αἰώνια ζωὴ). Καὶ ἐὰν κανεὶς ὑποστείλῃ τὴ σημαία τοῦ ἀγῶνος, δὲν θὰ εὐαρεστηθῶ σ' αὐτόν. **39** Ἄλλ' ἐμεῖς δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι δειλίας καὶ ὑποχωρήσεως γιὰ νὰ χαθοῦμε, ἀλλὰ πίστεως γιὰ νὰ σωθοῦμε.

Ὅρισμὸς καὶ σημασία τῆς πίστεως

11 Ἔστι δὲ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. **2** Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. **3** Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι.

4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάιν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανῶν ἔτι λαλεῖται.

5 Πίστει Ἐνῶχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός. Πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ. **6** Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστήσαι. Πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ ὅτι ἔστι καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται.

7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε, περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων εὐλαβηθεὶς κατασκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.

8 Πίστει καλούμενος Ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἔμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. **9** Πίστει παρώκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς. **10** Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. **11** Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἠγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. **12** Διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἢ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.

11 Εἶναι δὲ ἡ πίστις πεποίθησι γιὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἐλπίζουμε, βεβαιότης γιὰ πράγματα, τὰ ὅποια δὲν βλέπουμε. **2** Μ' αὐτὴ δὲ οἱ παλαιότεροι ἔλαβαν καλὴ μαρτυρία. **3** Μὲ τὴν πίστι παραδεχόμεθα, ὅτι δημιουργήθηκε ὁ κόσμος μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ὥστε αὐτά, τὰ ὅποια βλέπουμε, νὰ μὴ ἔχουν γίνεαι ἀπὸ ὁρατά.

Ἀρχαιότατα παραδείγματα πίστεως

4 Ἀπὸ πίστει ὁ Ἄβελ προσέφερε στὸ Θεὸ θυσία ἀνώτερη ἀπὸ τὸν Κάιν, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας (θυσίας) ἔλαβε μαρτυρία, ὅτι εἶναι εὐσεβής. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἔδωσε μαρτυρία γιὰ τὰ δῶρα του. Καὶ γι' αὐτὴ τὴν πίστι, ἐνῶ πέθανε, ἀκόμη γίνεται γι' αὐτὸν λόγος ἐγκωμιαστικός.

5 Λόγω πίστεως ὁ Ἐνῶχ μετετέθη (ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμον) καὶ δὲν γνώρισε θάνατο. Καὶ δὲν βρισκόταν, διότι τὸν μετέθεσε ὁ Θεός. Πρὶν δὲ ἀπὸ τὴν μετάθεσί του δόθηκε ἡ μαρτυρία, ὅτι εἶχε εὐαρεστήσει στὸ Θεό. **6** Χωρὶς δὲ πίστι εἶναι ἀδύνατο νὰ εὐαρεστήσῃ κανεὶς. Αὐτὸς βεβαίως, ποῦ προσέρχεται στὸ Θεό, πρέπει πρῶτα νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὑπάρχει ὁ Θεὸς καὶ ἀνταμείβει ὅσους μὲ πόθο τὸν ζητοῦν.

7 Λόγω πίστεως ὁ Νῶε, ὅταν ἔλαβε ἀποκάλυψι, φοβήθηκε γιὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἀκόμη δὲν ἔβλεπε, καὶ κατασκεύασε κιβωτὸ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς οἰκογενείας του, μὲ τὴν ὁποία (κιβωτὸ) καταδίκασε τὸν κόσμον καὶ κληρονόμησε τὴ δικαίωσι, ποῦ παρέχεται διὰ τῆς πίστεως.

Παραδείγματα πίστεως οἱ πατριάρχες τοῦ Ἰσραὴλ

8 Λόγω πίστεως ὁ Ἀβραάμ, ὅταν ἐκαλεῖτο νὰ ἀναχωρήσῃ γιὰ τὸν τόπο, ποῦ ἔμελλε νὰ λάβῃ ὡς κληρονομία, ὑπάκουσε καὶ ἀναχώρησε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῦ πηγαίνει. **9** Λόγω πίστεως ἔμεινε ὡς ξένος σὲ ξένη χώρα, στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας (στὴ χώρα ποῦ τοῦ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός). Καὶ κατοίκησε μέσα σὲ σκηνές, ὅπως καὶ ὁ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Ἰακώβ, οἱ συγκληρονόμοι τῆς αὐτῆς χώρας ποῦ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός. **10** Διότι προσδοκοῦσε τὴν πόλι μὲ τὰ ἀληθινὰ θεμέλια, τῆς ὁποίας ἀρχιτέκτων καὶ δημιουργὸς εἶναι ὁ Θεός. **11** Λόγω πίστεως καὶ αὐτὴ ἡ Σάρρα ἔλαβε δύναμι, γιὰ νὰ καταβληθῇ σ' αὐτὴ σπέρμα (γιὰ νὰ συλλάβῃ). Καὶ ἐνῶ εἶχε περάσει ἡ ἡλικία της, γέννησε. Διότι θεώρησε ἀξιοπίστο ἐκεῖνον (τὸ Θεό), ποῦ ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσι (ὅτι θ' ἀποκοῦσε υἱό). **12** Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ ἓνα (τὸν Ἀβραάμ), καὶ μάλιστα νεκρωμένο (λόγω γήρατος), γεννήθηκαν ὅπως τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ στὸ πλῆθος, καὶ ὅπως ἡ ἄμμος στὴν ἀκρογιαλιὰ ἢ ἀναρίθμητη.

13 Μὲ πίστι πέθαναν ὅλοι αὐτοί, χωρὶς νὰ λάβουν ἐκεῖνα, ποῦ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός· ἀπλῶς τὰ εἶδαν ἀπὸ μακριὰ καὶ τὰ χαίρετισαν, καὶ

13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι **ξένοι καὶ παρεπίδημοί** εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι. 15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι. 16 Νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν ἐπουρανίου. Διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἠτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

17 Πίστει προσεηήνοχεν Ἀβραάμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, 18 πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα, 19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός. Ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. 20 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. 21 Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησε, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ράβδου αὐτοῦ. 22 Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο.

23 Πίστει Μωυσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστείον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24 Πίστει Μωυσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, 25 μᾶλλον ἐλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν, 26 μείζονα πλοῦτον ἠγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὄνειδισμόν τοῦ χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. 27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως. Τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὄρων ἐκαρτέρησε. 28 Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγη αὐτῶν.

διακήρυξαν, ὅτι εἶναι **ξένοι καὶ προσωρινοὶ κάτοικοι** στὴ χώρα. 14 Ἐκεῖνοι δέ, πὺ λέγουν τέτοια λόγια, φανερόν, ὅτι ἐπιζητοῦν πατρίδα. 15 Καὶ ἂν μὲν ἐννοοῦσαν ἐκείνη, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν φύγει, θὰ εἶχαν καιρὸν νὰ ἐπιστρέφουν. 16 Ἀλλὰ τώρα λαχταροῦν ἀνώτερη πατρίδα, δηλαδὴ ἐπουράνια. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς δὲν ἐντρέπεται γι' αὐτοὺς νὰ ὀνομάζεται Θεὸς τους, καὶ τοὺς ἐτοίμασε πόλι.

17 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἀβραάμ, ὅταν δοκιμαζόταν, προσήγαγε γιὰ θυσία τὸν Ἰσαὰκ, καὶ τὸν μονογενῆ θυσίαζε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τις ὑποσχέσεις, 18 στὸν ὁποῖον ἐλέχθη, Ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ θὰ προέλθουν οἱ ἀπόγονοί σου. 19 Διότι σκέφθηκε, ὅτι ὁ Θεὸς δύναται καὶ ἐκ νεκρῶν νὰ ἀνασταίνη. Γι' αὐτὸ τὸν πῆρε πίσω, καὶ μάλιστα μὲ δόξα. 20 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰσαὰκ εὐλόγησε τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ γιὰ πράγματα μελλοντικά. 21 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰακώβ, ὅταν πέθαινε, εὐλόγησε καθένα ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰωσήφ καὶ προσκύνησε στὸ ἄκρο τῆς ράβδου του (Διότι μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως εἶδε τὴ ράβδο ὡς σύμβολο τοῦ βασιλικοῦ σκήπτρου τοῦ Μεσσία, τοῦ σταυροῦ). 22 Ἀπὸ πίστι ὁ Ἰωσήφ, ὅταν πέθαινε, μίλησε γιὰ τὴν ἔξοδο τῶν Ἰσραηλιτῶν (ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο), καὶ ἔδωσε ἐντολὴ γιὰ τὰ ὀστᾶ του.

Παραδείγματα πίστεως Μωυσῆς, γονεῖς του καὶ ἄλλοι Ἰσραηλιῖτες

23 Ἀπὸ πίστι, ὅταν γεννήθηκε ὁ Μωυσῆς, οἱ γονεῖς του τὸν ἔκρυψαν ἕνα τρίμηνο, διότι εἶδαν τὸ παιδί **χαριτωμένο** (διαβλέποντας σ' αὐτὸ ἐξαιρετικὸ προορισμό), καὶ δὲν φοβήθηκαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24 Ἀπὸ πίστι ὁ Μωυσῆς, ὅταν μεγάλωσε, ἀρνήθηκε νὰ λέγεται υἱὸς τῆς θυγατέρας τοῦ Φαραώ. 25 Προτίμησε μᾶλλον νὰ συγκακουχῆται μὲ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, παρὰ νὰ ἔχη πρόσκαιρη ἀμαρτωλὴ ἀπόλαυσι. 26 Ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τῆς Αἰγύπτου θεώρησε μεγαλύτερο πλοῦτο τὸν ὄνειδισμό τοῦ νὰ εἶναι χριστός (μεγαλύτερο πλοῦτο δηλαδὴ τὸ νὰ εἶναι χρισμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ ὡς ὄργανό του καὶ ἄς χλευάζεται γιὰ τὴν ἐγκατάλειψι τῆς θέσεώς του στὰ ἀνάκτορα τοῦ Φαραώ), διότι ἀπέβλεπε στὴ θεία ἀνταπόδοσι. 27 Ἀπὸ πίστι ἐγκατέλειψε τὴν Αἴγυπτο, ὅχι διότι φοβήθηκε τὸ θυμὸ τοῦ βασιλέως (Φοβήθηκε μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐγκατέλειψε γι' αὐτὸ τὴν Αἴγυπτο· τὴν ἐγκατέλειψε ὑπακούοντας σὲ θεῖο θέλημα). Καὶ σὰν νὰ ἔβλεπε τὸν ἀόρατο Θεό, μὲ τόση πεποίθησι τὸν περίμενε (ἐπὶ σαράντα ἔτη, γιὰ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ στὴν Αἴγυπτο γιὰ τὴν ἀποστολὴ του). 28 Ἀπὸ πίστι τέλεσε τὸ πάσχα καὶ τὴ χρῖσι (τῶν θυρῶν) μὲ αἷμα, γιὰ νὰ μὴ κτυπήσῃ ὁ ἐξολοθρευτὴς ἄγγελος τὰ πρωτότοκα παιδιὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν.

29 Μὲ πίστι πέρασαν τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα σὰν νὰ περνοῦσαν ξηρά, ἐνῶ οἱ Αἰγύπτιοι, ὅταν ἀποπειράθηκαν νὰ τὴν περάσουν, καταποντίστη-

29 Πίστει διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. 30 Πίστει τὰ τεῖχη Ἰεριχὼ ἔπεσε κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

31 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. 32 Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμφών καὶ Ἰεφθάε, Δαυΐδ τε καὶ Σαμουήλ καὶ τῶν προφητῶν, 33 οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, 34 ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. 35 Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν. Ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. 36 Ἔτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς. 37 Ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπυράσθησαν¹, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον. Περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι. 38 Ὡν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄπαῖς τῆς γῆς.

39 Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, 40 τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

1. Ἡ ἔννοια τοῦ «ἐπυράσθησαν» προσαρμόζεται ἄριστα στὴ σειρὰ τοῦ λόγου, ἐνῶ τοῦ «ἐπειράσθησαν» δὲν προσαρμόζεται.

καν. 30 Μὲ πίστι τὰ τεῖχη τῆς Ἰεριχὼ ἔπεσαν, ἀφοῦ περικυκλώθηκαν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρες.

Ἄλλα παραδείγματα πίστεως, ἡρωισμοῦ καὶ κατορθωμάτων

31 Ἀπὸ πίστι ἡ Ραὰβ ἡ πόρνη δὲν χάθηκε μαζί μ' αὐτοὺς ποὺ ἀντιστάθηκαν, διότι δέχθηκε τοὺς κατασκόπους φιλικά. 32 Καὶ τί νὰ εἰπῶ ἀκόμη; Ὁ χρόνος βεβαίως δὲν θὰ μοῦ ἀρκέσει νὰ διηγούμαι γιὰ τὸν Γεδεών καὶ τὸν Βαράκ καὶ τὸν Σαμφών καὶ τὸν Ἰεφθάε καὶ τὸν Δαβίδ καὶ τὸν Σαμουήλ καὶ τοὺς προφήτες. 33 Αὐτοὶ μὲ τὴν πίστι κατανίκησαν βασιλεία, πολιτεύθηκαν μὲ δικαιοσύνη, ἐπέτυχαν τὴν πραγματοποίησι ὑποσχέσεων τοῦ Θεοῦ, ἔφραξαν στόματα λεόντων, 34 ἔσβησαν δύναμι φωτιᾶς, διέφυγαν σφαγές, ἦταν ἀσθενεῖς καὶ ἐνδυναμώθηκαν, ἔγιναν ἰσχυροὶ στὸν πόλεμο, ἔτρεψαν σὲ φυγὴ στρατόπεδα ἐχθρῶν. 35 Γυναῖκες ἔλαβαν πίσω ἀναστημένους τοὺς νεκροὺς τους. Ἄλλοι δὲ βασανίσθηκαν δεμένοι στὸ τύμπανο (ὄργανο βασανιστικό), καὶ δὲν δέχθηκαν ν' ἀπαλλαγῶν ἀπ' τὰ βασανιστήρια, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν ἀνώτερη σωτηρία. 36 Ἄλλοι δὲ κτυπήθηκαν καὶ μαστιγώθηκαν, ἀκόμη καὶ ἀλυσοδέθηκαν καὶ φυλακίσθηκαν. 37 Θανατώθηκαν μὲ λίθους, μὲ πριόνι, μὲ φωτιά, μὲ μαχαίρι. Ντύθηκαν δέρματα προβάτων καὶ γιδιῶν. Ζοῦσαν μὲ στερήσεις, μὲ πενία, μὲ κακουχίες. 38 Ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν ἦταν ἄξιος νὰ τοὺς ἔχη κοντά του, περιπλανῶνταν σ' ἐρημιές καὶ ὄρη καὶ σπηλιές καὶ τὶς ὁπές τῆς γῆς.

39 Ὅλοι δὲ αὐτοί, ἂν καὶ ἔλαβαν καλὴ μαρτυρία λόγῳ τῆς πίστεώς τους, δὲν ἔλαβαν αὐτὸ ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεός. 40 Διότι ὁ Θεός προέβλεψε κάτι ἀνώτερο γιὰ μᾶς, νὰ μὴ δικαιωθοῦν δηλαδὴ χωρὶς ἐμᾶς (Ἐν μέρει μόνον ἔλαβαν τὸ μισθὸ τους, καὶ πλήρως θὰ τὸν λάβουν μαζί μὲ μᾶς κατὰ τὴ δευτέρα παρουσία).

12 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, **2** ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ κεκάθικεν. **3** Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.

4 Οὕτω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, **5** καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἣτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· **Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος.** **6** Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. **7** Εἰ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γὰρ ἔστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; **8** Εἰ δὲ χωρὶς ἔστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἔστε καὶ οὐχ υἱοί. **9** Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ Πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; **10** Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαιδεύουν, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ. **11** Πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηρικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης. **12** Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, **13** καὶ τροχιάς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῆ, ἰαθῆ δὲ μᾶλλον.

12 Λοιπὸν καὶ ἐμεῖς, τοὺς ὁποίους περιβάλλει τόσο μεγάλο νέφος θεατῶν, ἀφοῦ ἀποβάλωμε κάθε βᾶρος καὶ τὴν ἁμαρτίαν ποῦ μᾶς περισφίγγει ἰσχυρά, ἃς τρέχωμε μὲ ὑπομονή τὸ παρὸν ἀγώνισμα τοῦ δρόμου, **2** ἀποβλέποντας στὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος δίνει καὶ δικαίωνει τὴν πίστι. Αὐτός, ἐνῶ ἦταν στὴν ἐξουσία του ἢ χαρά, ὑπέφερε σταύρωσι, περιφρονώντας τὴν ἀτίμωσι, καὶ κάθησε στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. **3** Ἀναλογισθῆτε λοιπὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὑπέμεινε τέτοια ἐναντίον του ἐχθρικῆ πρᾶξι ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, γιὰ νὰ μὴν ἀποκάμετε καὶ ἀποθαρρυνθῆτε.

Ὁ Κύριος μᾶς παιδαγωγεῖ μὲ θλίψεις ἀπὸ ἀγάπη ὡς υἱοὺς του

4 Στὸν ἀγῶνα σας κατὰ τῆς ἁμαρτίας δὲν ἀντισταθήκατε ἀκόμη μέχρι τοῦ σημείου νὰ χύσετε τὸ αἷμα σας. **5** Καὶ λησμονήσατε τὴν παραινέσι ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ σὲ σᾶς ὡς υἱοὺς: **Υἱέ μου, νὰ μὴν ἀποκρούης τὴν παιδείουσι¹ τοῦ Κυρίου, οὔτε νὰ λιποψυχῆς, ὅταν δοκιμάζεσαι ἀπ' αὐτόν.** **6** Διότι ὁ Κύριος παιδεύει² ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ, καὶ μαστιγώνει κάθε υἱόν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔχει στοργή. **7** Ἐὰν ὑφίστασθε παιδείουσι, ὁ Θεὸς φέρεται σὲ σᾶς ὡς υἱοὺς. Διότι ποιὸς υἱὸς ὑπάρχει, τὸν ὁποῖο δὲν παιδεύει ὁ πατέρας; **8** Ἐὰν δὲ εἴσθε χωρὶς παιδείουσι, τὴν ὁποία ἔχουν ὑποστῆ ὅλοι (οἱ υἱοί), τότε εἴσθε νόθοι καὶ ὄχι υἱοί. **9** Ἐπειτα, τοὺς μὲν πατέρες (γονεῖς), οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν σὲ μᾶς τὸ σῶμα, εἴχαμε παιδαγωγοὺς καὶ κάναμε ὑπακοή σ' αὐτούς. Δὲν πρέπει πολὺ περισσότερο νὰ ὑποτασσόμεθα στὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὰ πνεύματα (τὶς ψυχές), καὶ ἔτσι νὰ κερδίσωμε τὴ ζωή; **10** Διότι ἐκεῖνοι μὲν παιδαγωγοῦσαν γιὰ λίγο χρόνο ὅπως αὐτοὶ νόμιζαν, ἐνῶ αὐτὸς παιδαγωγεῖ πρὸς τὸ συμφέρον, γιὰ νὰ μετάσχωμε στὴ δόξα του (Ἡ μετοχὴ στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι γιὰ λίγο χρόνο, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀτέρμονα αἰωνιότητα). **11** Κάθε δὲ παιδείουσι πρὸς μὲν τὸ παρὸν δὲν φαίνεται πρόξενος χαρᾶς, ἀλλὰ λύπης. Ὑστερα ὅμως, σ' ὅσους ἔχουν γυμνασθῆ μ' αὐτῆ, ἀποδίδει πλούσιο καρπὸ δικαιοσύνης (σωτηρίας). **12** Γι' αὐτὸ τὰ κάτω πεσμένα χέρια καὶ τὰ παραλυμένα γόνατα ἀνορθώσετε, **13** καὶ κάνετε ὀρθοὺς δρόμους γιὰ τὰ πόδια σας, ὥστε τὸ χωλὸ πόδι νὰ μὴν ἐξαρθρωθῆ, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ θεραπευθῆ.

1. Ἡ, νὰ μὴ κάμπεσαι ἀπὸ τὴν παιδείουσι, ἢ, νὰ μὴ φοβῆσαι τὴν παιδείουσι

2. Ἡ, θλίβει

14 Ειρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον, 15 ἐπισκοποῦντες μὴ τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μὴ τις ρίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῆ καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί, 16 μὴ τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. 17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα, θέλων κληρονομησαί τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη, – μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρε –, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφώμενῳ ὄρει καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ σκότῳ καὶ θυέλλῃ 19 καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον. 20 Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· Κἂν θηρίον θίγη τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται. 21 Καὶ οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον! Μωυσῆς εἶπεν· Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.

22 Ἄλλὰ προσεληλύθατε Σιών ὄρει καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλήμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει 23 καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, 24 καὶ διαθήκης νέας μεσίτη Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ.

25 Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ’ οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι· 26 οὐ ἢ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται λέ-

Προτροπὴ γιὰ εἰρήνην, ἀγιότητα καὶ πνευματικὴν προσοχήν

14 Νὰ ἐπιδιώκετε εἰρήνην μὲ ὄλους, καὶ τὴν ἀγιότητα, χωρὶς τὴν ὁποία κανεὶς δὲν θὰ ἰδῆ τὸν Κύριο. 15 Νὰ προσέχετε, μήπως κανεὶς στερεῖται ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μήπως καμμιὰ δηλητηριώδης ρίζα, καθὼς βλαστάνει πρὸς τὰ ἄνω, σᾶς προσβάλλῃ, καὶ ἔτσι δηλητηριασθοῦν ἀπ’ αὐτὴν πολλοί, 16 μήπως κανεὶς εἶναι ἀνήθικος ἢ καταφρονητὴς ὅπως ὁ Ἡσαῦ, ὁ ὁποῖος ἀντὶ ἐνὸς φαγητοῦ πώλησε τὰ πρωτοτόκιά του. 17 Γνωρίζετε δὲ, ὅτι καὶ ἀργότερα, ὅταν ἤθελε νὰ κληρονομήσῃ τὴν εὐλογία, ἀπέτυχε, – διότι ἡ μετάνοιά του δὲν ἔγινε δεκτὴ –, ἂν καὶ τὴ ζήτησε μὲ δάκρυα.

Τοῦ Σινᾶ ἀσυγκρίτως ἀνώτερο τὸ ὄρος Σιών, ἡ οὐράνια Ἱερουσαλήμ

18 Δὲν ἔχετε δὲ προσέλθει σὲ ὄρος, ποῦ εἶναι γυμνὸ καὶ καίεται μὲ φωτιά, καὶ σὲ πυκνὴ ὁμίχλη καὶ σκότος καὶ θυέλλα 19 καὶ (τρομακτικὸ) ἤχο σάλπιγγος καὶ τέτοια φωνὴ λόγων, ὥστε ἐκεῖνοι, ποῦ ἄκουσαν, παρακάλεσαν νὰ μὴν ἀκούσουν πλέον. 20 Δὲν ὑπέφεραν ἐπίσης τὴ διαταγή: Καὶ ζῶο ἀκόμη, ἂν ἐγγίση τὸ ὄρος, θὰ λιθοβοληθῆ. 21 Ναί, τόσο φοβερὸ ἦταν τὸ φαινόμενο! Ὁ Μωυσῆς εἶπε: Εἶμαι γεμᾶτος φόβος καὶ τρόμος.

22 Ἄλλ’ ἔχετε προσέλθει στὸ ὄρος Σιών καὶ στὴν πόλι τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ (τοῦ ἀληθινοῦ), τὴν ἐπουράνια Ἱερουσαλήμ, καὶ σὲ μυριάδες ἀγγέλων, σὲ πολυπληθεῖ συνάθροισι 23 καὶ σύναξι ἐκλεκτῶν υἱῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καταγραφῆ στοὺς οὐρανοὺς, καὶ στὸ Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι “δικαιωτὴς” ὄλων, καὶ στὰ πνεύματα τῶν δικαίων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν δικαιοσύνη (ἐν μέρει βεβαίως, διότι ἡ πλήρης δικαιοσύνη θὰ γίνῃ κατὰ τὴν δευτέρα παρουσία), 24 καὶ στὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι μεσίτης νέας διαθήκης, καὶ σὲ αἷμα καθαρισμοῦ, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ καλλίτερα ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ (ἀφοῦ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ καθαρίζει ἀπὸ κάθε ἁμαρτία, ἐνῶ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ ζητοῦσε ἐκδίκηση).

Ἄν ὑπακοὴ στὸν ἐπίγειο (Μωυσῆ), πόσο μᾶλλον στὸν οὐράνιο (Ἰησοῦ)

25 Προσέχετε νὰ μὴν ἀρνηθῆτε νὰ ὑπακούσετε σ’ αὐτόν (τὸν Ἰησοῦ), ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ. Διότι, ἐὰν ἐκεῖνοι δὲν διέφυγαν τὴν τιμωρία ὅταν ἀρνήθησαν νὰ ὑπακούσουν στὸν ἐπίγειο (τὸν Μωυσῆ), ποῦ φανερώνα τις θεῖες βουλές, πολὺ περισσότερο δὲν θὰ διαφύγωμε τὴν τιμωρία ἐμεῖς, ἐὰν ἀποστρεφώμεθα τὸν οὐράνιο (τὸν Ἰησοῦ). 26 Αὐτοῦ ἢ φωνὴ σάλευσεν τότε τὴ γῆ (ὅταν μιλοῦσε στὸ Σινᾶ). Καὶ γιὰ τὴν ἵσταν ἔχει

γων· Ἐπι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. 27 Τὸ δὲ ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα. 28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας. 29 Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

13 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. 2 Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. 3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχομένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. 4 Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος. Πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός. 5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν. Αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν, Οὐ μὴ σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, 6 ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν· Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι. Τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἐκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμείσθε τὴν πίστιν. 8 Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε. Καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες. 10 Ἐχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. 11 Ὡν γὰρ εἰσφέρεται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἀγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύ-

δώσει τὴν ὑπόσχεσι λέγοντας: Ἀκόμη μιὰ φορὰ ἐγὼ θὰ σείσω ὄχι μόνο τὴ γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. 27 Τὸ δὲ ἀκόμη μιὰ φορὰ σημαίνει, ὅτι ἐκεῖνα, ποὺ σαλεύονται, θὰ παραμερισθοῦν ὡς δημιουργημένα, γιὰ νὰ μείνουν τὰ ἀσάλευτα (τὰ ἀχειροποίητα ἅγια τῶν ἀγίων, ἡ ἐπουράνια καὶ αἰώνια βασιλεία). 28 Γι' αὐτό, ἀφοῦ παραλαμβάνουμε βασιλεία ἀσάλευτη, ἅς ἀποδίδωμε εὐχαριστία στὸ Θεό, καὶ μ' αὐτὴ ἅς λατρεύωμε τὸ Θεὸ κατὰ τρόπο εὐάρεστο, μὲ σεβασμὸ καὶ εὐλάβεια. 29 Διότι ὁ Θεὸς μας εἶναι φωτιά, ποὺ κατακαίει.

Πνευματικὰ παραγγέλματα

13 Μὴ παύσετε ποτὲ νὰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀδελφοὺς. 2 Μὴ λησμονεῖτε τὴ φιλοξενία. Διότι ἐξ αἰτίας τῆς μερικοῦ, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζουν, φιλοξένησαν ἀγγελιαφόρους (φορεῖς σπουδαίων ἀγγελμάτων, οὐρανίους μηνυτάς). 3 Νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς φυλακισμένους σὰν νὰ εἴσθε καὶ σεῖς φυλακισμένοι, τοὺς κακοπαθοῦντες, διότι καὶ σεῖς ἔχετε σῶμα. 4 Ὁ γάμος νὰ τιμᾶται ἀπ' ὅλους, καὶ ἡ συζυγικὴ κλίνη νὰ εἶναι ἀμόλυντη. Τοὺς πόρνους δὲ καὶ τοὺς μοιχοὺς θὰ καταδικάσῃ ὁ Θεός. 5 Ἡ διαγωγή σας νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπ' τὴ φιλαργυρία. Ν' ἀρκῆσθε σ' ὅσα ἔχετε. Διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶπε, Δὲν θὰ σὲ ἀφήσω καὶ δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείπω, 6 ὥστε μὲ πεποίθησι νὰ λέγωμε: Ὁ Κύριος εἶναι βοηθός μου, καὶ γι' αὐτὸ δὲν θὰ φοβηθῶ. Τί κακὸ μπορεῖ νὰ μοῦ κάνῃ ἄνθρωπος;

7 Νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς πνευματικοὺς ἡγέτες σας, οἱ ὅποιοι σᾶς κήρυσαν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ν' ἀναλογίζεσθε τὸ (ζηλευτὸ) ἀποτέλεσμα τῆς ζωῆς τους, καὶ νὰ μιμῆσθε τὴν πίστι τους. 8 Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦταν χθὲς, εἶναι καὶ σήμερα καὶ θὰ εἶναι στοὺς αἰῶνες ὁ αὐτός (ἀναλλοίωτος, ἀμετάβλητος). 9 Ἀπὸ διαφορῆς καὶ ξένες διδασκαλίαις νὰ μὴ παρασύρεσθε. Εἶναι δὲ καλὸ νὰ στηρίζεται ἡ καρδιά μὲ χάρι, ὄχι μὲ φαγητά, ἀπὸ τὰ ὅποια δὲν ὠφελήθησαν ὅσοι στηρίχθηκαν σ' αὐτά. 10 Ἐχομε θυσιαστήριον, ἀπὸ τὸ ὅποιο δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ φάγουν ὅσοι ὑπηρετοῦν τῇ σκηνῇ (τοῦ μαρτυρίου)¹. 11 Γι' αὐτὸ τὰ (συμβολικῶς θυσιαζόμενα) σώματα τῶν ζῶων, τῶν ὁποίων τὸ αἷμα φέρεται ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα στὰ ἅγια τῶν ἀγίων γιὰ τὴν κάθαρσι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, (δὲν τρώγονται, ἀλλὰ) κατακαίονται ἔξω ἀπὸ τὸ στρα-

1. Ἡ, ὅσοι προσφέρουν λατρεία στὸ Θεὸ χρησιμοποιώντας τὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου

λης ἔπαθε. **13** Τοῖνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὄνειδισμόν αὐτοῦ φέροντες. **14** Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. **15** Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ Θεῷ, τοῦτ' ἔστι καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

16 Τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσונτες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελές γὰρ ὑμῖν τοῦτο. **18** Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. Πεποιίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεισθαι. **19** Περισσότερος δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, **21** καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ᾠ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. **23** Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

τόπεδο. **12** Γι' αὐτὸ ἐπίσης ὁ Ἰησοῦς, γιὰ νὰ καθάρισι με τὸ αἷμα του τὸ λαό, θυσιάσθηκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι (Συνεπῶς, γιὰ νὰ φάγουν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὸ δικό μας θυσιαστήριον, πρέπει νὰ ἐξέλθουν θρησκευτικῶς ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμό καὶ τὸ κέντρο του, τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ νὰ προσέλθουν στὸ Χριστιανισμό καὶ στὴ νέα Ἱερουσαλήμ). **13** Λοιπὸν ἄς ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὸ στρατόπεδο, βαστάζοντας τὸν ὄνειδισμό του (ὑποφέροντας χλευασμὸ καὶ ἐξευτελισμὸ ὅπως ἐκεῖνος). **14** Ἄλλωστε δὲν ἔχομε ἐδῶ μόνιμη πόλι, ἀλλ' ἐπιζητοῦμε τὴ μελλοντική (τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ). **15** Δι' αὐτοῦ δὲ (τοῦ Χριστοῦ) ἄς προσφέρωμε στὸ Θεὸ πάντοτε θυσία σὲ ὕμνον, ποὺ εἶναι καρπὸς ἀπὸ χεῖλη, ποὺ δοξολογοῦν τὸ ὄνομά του.

16 Ἐπίσης νὰ μὴ λησμονῆτε ν' ἀγαθοεργῆτε καὶ νὰ μεταδίδετε ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ σας στοὺς ἄλλους. Διότι με τέτοιες θυσίες εὐχαριστεῖται ὁ Θεός.

17 Νὰ ὑπακούετε στοὺς πνευματικὸς προϊσταμένους σας καὶ νὰ ὑποτάσσεσθε. Διότι αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν γιὰ τὶς ψυχές σας, ἐπειδὴ θὰ δώσουν λόγο. Νὰ ὑπακούετε καὶ νὰ ὑποτάσσεσθε, ὥστε τὸ ἔργο τῆς μερίμνης γιὰ σᾶς νὰ κάνουν με χαρὰ καὶ ὄχι στενάζοντας. Διότι τὸ νὰ στενάζουν δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον σας. **18** Νὰ προσεύχεσθε γιὰ μᾶς. Εἴμεθα δὲ πεπεισμένοι, ὅτι ἔχομε καλὴ συνείδησι, καὶ σὲ ὅλα¹ θέλουμε νὰ συμπεριφερώμεθα με καλὸ τρόπο. **19** Παρακαλῶ δὲ νὰ κάνετε περισσότερο τοῦτο (τὴν προσευχή), γιὰ νὰ ἔλθω πάλι κοντὰ σας συντόμως.

Εὐλογία, δοξολογία, χαιρετισμοὶ

20 Ὁ δυνατὸς δὲ Θεός, ὁ ὁποῖος ἀνέβασε ἀπὸ τὴ χώρα τῶν νεκρῶν (ἀνέστησε δηλαδὴ) ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ποιμὴν τῶν προβάτων ὁ μέγας μετὰ αἷμα διαθήκης αἰωνίας, τὸν Κύριον μας Ἰησοῦ, **21** εἴθε νὰ σᾶς καταρτίσῃ γιὰ κάθε καλὸ ἔργο, ὥστε νὰ κάνετε τὸ θέλημά του, ἔτσι κάνοντας σὲ σᾶς τὸ εὐάρεστο ἐνώπιόν του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σ' αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα στοὺς ἀπεράντους αἰῶνες. Ἀμήν.

22 Σᾶς παρακαλῶ δὲ, ἀδελφοί, νὰ κρατῆτε στὸ νοῦ σας τὸ λόγο τῆς διδασκαλίας. Ἄλλωστε σᾶς ἔγραψα με συντομία. **23** Μάθετε, ὅτι ὁ ἀδελφὸς Τιμόθεος ἔχει ἀπελευθερωθῆ². Καὶ μαζί του, ἐὰν ἔλθῃ συντόμως, θὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ.

24 Χαιρετισμοὺς σ' ὅλους τοὺς πνευματικὸς προϊσταμένους σας καὶ σ' ὅλους τοὺς ἁγίους (τοὺς πιστοὺς). Σᾶς στέλνουν χαιρετισμοὺς οἱ

1. Ἡ, πρὸς ὅλους

2. Ἡ, ἔχει ἀναχωρήσει